

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2017–2019 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

1. ĮVADAS

2014 m. gruodžio 29 d. Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-277 buvo patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės 2016–2021 metų strateginis plėtros planas, kuriame įvardinta savivaldybės vizija bei svarbiausi plėtros prioritetai: Konkurencingo verslo skatinimas ir kaimo plėtra; Visuomenės socialinės gerovės kūrimas; Darni infrastruktūros ir teritorijų plėtra; Efektyvus viešasis valdymas; Klasterinės vietinės ekonomikos tvari plėtra. Akmenės rajono savivaldybės 2016–2021 metų strateginio plėtros plano tikslas – remiantis išskirtais privalumais ir trūkumais nustatyti savivaldybės vaidmenį šalies kontekste bei suformuluoti plėtros perspektyvas, siekiant nukreipti viešąsias ir privačias investicijas į didžiausią naudą duodančias priemones savivaldybėje ir už jos ribų.

Akmenės rajono savivaldybės 2017–2019 metų strateginis veiklos planas (toliau – SVP) – detalus Savivaldybės veiklos planavimo dokumentas, kuriame, atsižvelgiant į rajono situacijos analizę, suformuluoti Akmenės rajono savivaldybės 2017–2019 metų strateginiai tikslai, uždaviniai ir priemonės, apibrėžiamos rajono savivaldybės vykdomos programos, numatomos lėšos ir finansavimo šaltiniai joms įgyvendinti.

SVP rengimo procesas susijęs su savivaldybės biudžeto rengimu ir strateginio planavimo ciklu. Strateginis veiklos planas parengtas siekiant efektyviai panaudoti turimus ir planuojamus gauti finansinius, materialiuosius ir darbo išteklius, atlikti veiklos stebėseną, atsiskaityti už rezultatus.

SVP sudaro 6 įvairius savivaldybės veiklos sektorius apimančios programos. Kiekvienoje programoje iškelti 2017-2019 metų veiklos strateginiai tikslai, uždaviniai šiems tikslams pasiekti, suformuluotos priemonės ir konkretizuoti rezultatų pasiekimo rodikliai.

Akmenės rajono savivaldybės 2017–2019 m. programos, strateginiai tikslai ir uždaviniai turi aiškias sąsajas su Akmenės rajono savivaldybės 2016–2021 metų strateginiu plėtros planu, siekiant išlaikyti vienodą strateginių planavimo dokumentų struktūrą, numeraciją, užtikrinti strateginio planavimo vieningą integraciją.

SVP parengtas vadovaujantis Akmenės rajono savivaldybės strateginio planavimo metodika, patvirtinta Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-98(E). Apraše pateikiami strateginio planavimo Savivaldybėje principai, Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų sistema, strateginio planavimo dokumentų struktūra, šių dokumentų rengimo

ir įgyvendinimo procesai, taip pat Savivaldybės bendruomenės įtraukimo į strateginio planavimo procesą būdai.

2. AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MISIJA

Plėtoti pažangų, į šalies pažangą ir bendruomenės poreikius nukreiptą viešąjį valdymą, vietos savivaldą, kuriant patrauklią gyvenamąją ir verslo aplinką, efektyviai vykdant viešojo administravimo funkcijas.

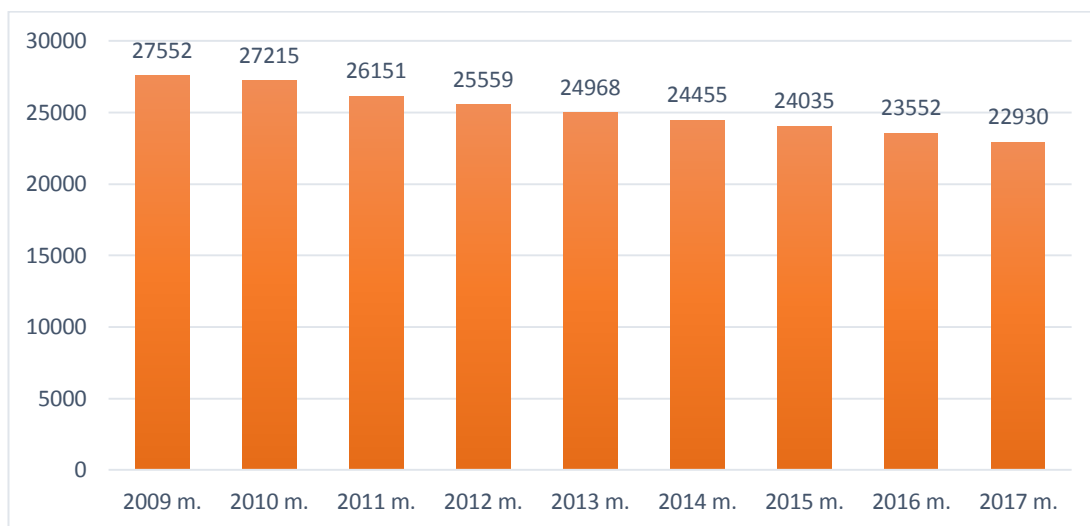
3. AKMENĖS RAJONO VIZIJA IKI 2021 M.

Akmenės krašto kūrybingas ir veržlus žmogus, sumaniai naudodamasis unikaliomis žemės gelmėmis, gamta ir žiniomis, kuria patrauklią aplinką moderniai infrastruktūrai ir įvairiai pramonei, šeimos verslui ir bendruomeninei veiklai, laisvalaikiui ir sveikai gyvensenai.

4. STRATEGINIAI POKYČIAI. 2017-2019 M. VEIKLOS PRIORITETAİ

4.1.DEMOGRAFINĖ PADĖTIS

2009 – 2017 metais gyventojų, deklaravusių gyvenamąją vietą, skaičius Akmenės rajone kasmet mažėjo. Per visą šį laikotarpį, Akmenės rajone gyventojų skaičius sumažėjo beveik 17 procentų, o per pastaruosius, 2016 metus, gyventojų skaičius sumažėjo apytiksliai 2,6 procentais.

1 pav. Gyventojų, deklaravusių gyvenamąją vietą, skaičius 2009-2017 m.

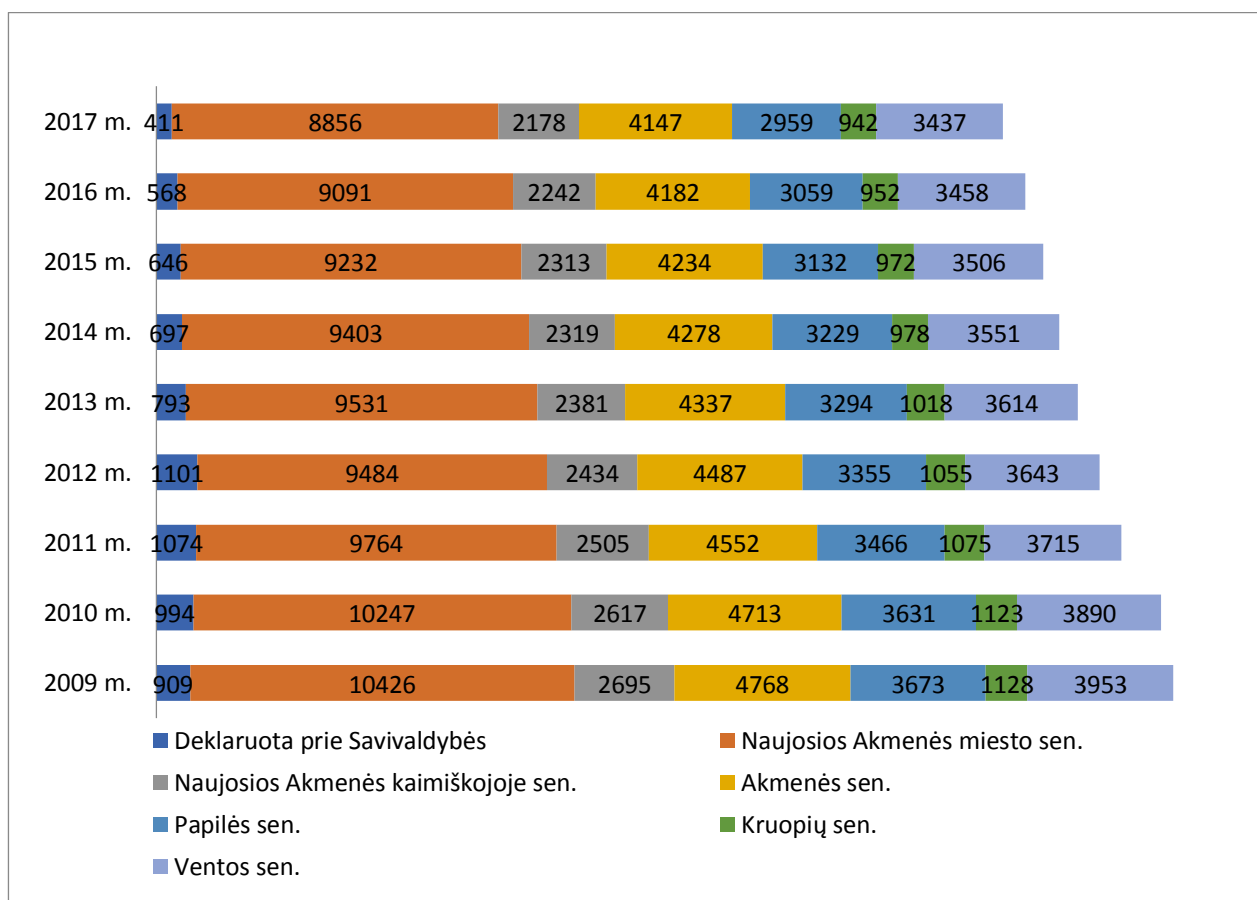
Kaip vieną iš gyventojų mažėjimo priežasčių galima būtų įvardyti didesnę mirtingumą Akmenės rajone, nei gimstamumą. 2016 metais mirusių asmenų buvo 116 daugiau nei gimusių.

2005 – 2016 metais vidutiniškai buvo įregistruota 131 santuoka, nutrauktų santuokų vidutiniškai šiuo laikotarpiu buvo 84.

1 lentelė. Akmenės rajono gyventojų bendra statistika (pagal LR Gyventojų registro tarnybos duomenis)

Metai	Gimė	Mirė	Susituokė	Nutraukė santuoką
2016	243	359	133	55
2015	224	352	137	77
2014	223	316	143	69
2013	209	354	111	92
2012	210	378	128	93
2011	258	372	122	97
2010	224	384	112	90
2009	237	369	105	79
2008	235	398	164	88
2007	218	459	155	89
2006	217	438	135	88
2005	228	464	122	85

Analizuojant kiekvieną Akmenės rajono seniūniją atskirai, matyti, kad visose seniūnijose gyventojų skaičius kasmet mažėjo. Nuo 2009 iki 2017 metų, gyventojų labiausiai sumažėjo Papilės seniūnijoje (19,44%), mažiausiai – Akmenės seniūnijoje (13,03%).

2 pav. Gyventojų skaičiaus dinamika seniūnijose, sausio 1 d.

4.2. UŽIMTUMAS IR DARBO RINKA

Vienas svarbiausių ekonominių procesų yra darbas, o makroekonominių problemų – nedarbas. Nedarbas turi įtakos valstybės bendrajam vidaus produktui, infliacijai, darbo užmokesčiui, emigracijai, mokesčių surinkimui, taip pat žmonių sveikatai, skurdui bei socialinei atskirčiai ir nusikalstamumui.

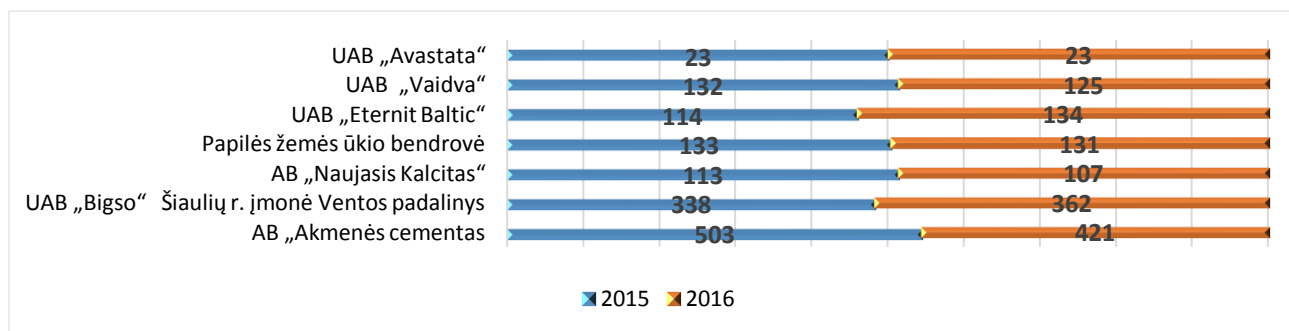
Šiaulių teritorinės darbo biržos Akmenės skyriaus duomenimis per 2016 m. Akmenės rajone užsiregistravo 2220 bedarbiai (2015m. 2281). Per metus užregistruotos 1360 laisvos darbo vietos. Užpildytos 98,8 proc. laisvų darbo vietų. Per 2016m. įdarbinti 1676 darbo ieškantys asmenys, iš jų 664 terminuotam darbui. Dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse - (viešieji darbai, subsidijuojamas įdarbinimas, darbo įgūdžių rėmimas, profesinis mokymas) 749 bedarbiai.

Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo DAG									
Teritorija	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ŠALYJE	3,7	10,2	15,9	13,1	11,7	10,9	9,5	8,7	8,1
Akmenės r. sav.	7,4	15,2	20,5	17,5	16,2	16,4	14,5	13,7	13,6

3 pav.

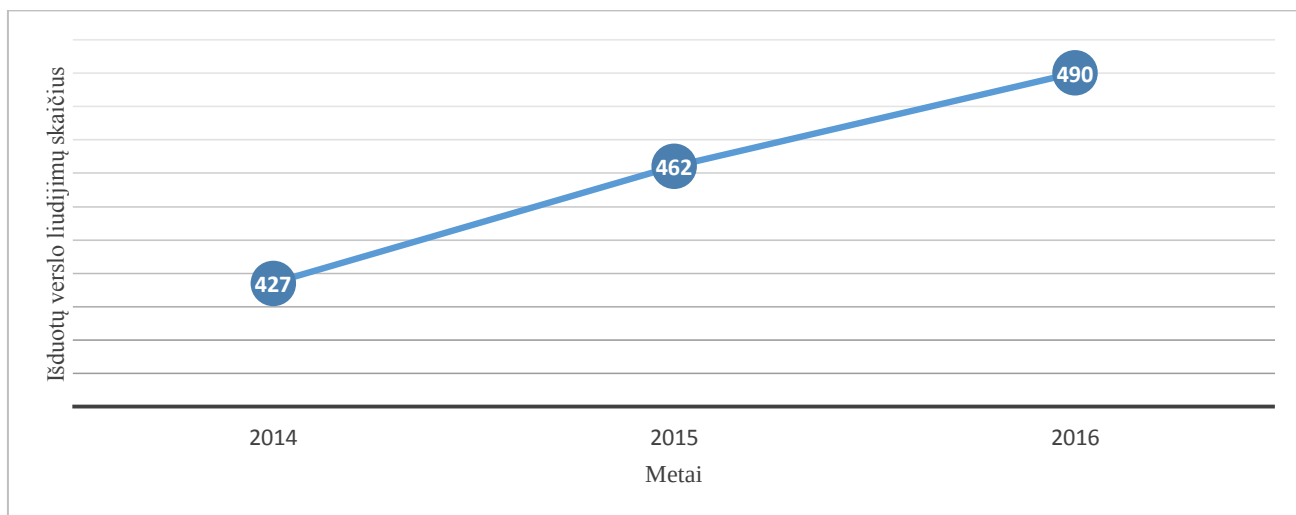
Vidutinis metinis bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų

Didžiausi darbdaviai 2016 metais rajone yra: Akcinė bendrovė „Akmenės cementas“ – 421 darbuotojas, 2015 dirbo 503 darbuotojai, sumažėjo 82 darbuotojais, arba 16,3 proc., uždaroji akcinė bendrovė „Bigso“ (įmonė registruota Šiaulių rajone), Ventos padalinyje dirba – 362 darbuotojai 2015 m. dirbo 338 darbuotojai, uždaroji akcinė bendrovė "Eternit Baltic" – 134 darbuotojai, 2015 m. dirbo 114, padidėjo 20 darbuotojų, arba 11,7 proc., Papilės žemės ūkio bendrovė –131 darbuotojas 2 darbuotojais sumažėjo lyginant su 2015 m., UAB „Vaidva“, dirba – 125 darbuotojai, 2015 dirbo 131 darbuotojas, sumažėjo 7 darbuotojais, arba 1 proc., Akcinė bendrovė „Naujasis Kalcitas“ –107 darbuotojai, 2015 m. dirbo 113 darbuotojų, sumažėjo 6 dirbančiais, arba 1,0 proc.

4 pav. Darbuotojų skaičius įmonėse 2015-2016 m.

Viena iš veiklos rūšių, kuria verčiasi rajono gyventojai, yra individuali veikla įsigijus verslo liudijimą. . 2016 m. nustatyti fiksuotų pajamų mokesčio dydžiai, taikomi įsigyjant verslo liudijimus 2017 metais vykdomai veiklai. Per 2016 m. Akmenės rajone verslo liudijimus pagal rūšis įsigijo 490 gyventojai, t.y. 6 proc. daugiau negu 2015 m. Palyginus 2015 m. ir 2016 m. išduotus verslo liudijimus pagal veiklos rūšis, 2016 metais gyventojai verslo liudijimus išsiėmė 6 naujoms vykdomoms veikloms.

5 pav. Išduotų verslo liudijimų pagal veiklos rūšis skaičius per 2014-2016 m.

4.3.PRAMONĖ

Naujoji Akmenė priskiriama II lygmens B tipo integracijos ašims, šio tipo teritorijoje siūloma vystymo kryptis – derinti technogeninių ašies kompleksų ir bioproductinio fono aplinką. Akmenės rajono savivaldybėje Lietuvos Respublikos Akmenės laisvosios ekonominės zonos įstatymu, 2011 m. pabaigoje įsteigta Akmenės LEZ, kurią sudaro 8 įvairaus dydžio sklypai. 7 sklypai yra Naujosios Akmenės miesto teritorijoje, 1 sklypas yra Menčių kaime. Bendras teritorijos plotas 98,6 ha. Teritorijoje planuojama plėtoti gamybos, prekybos, sandėliavimo ir paslaugų teikimo veiklą.

Naujosios Akmenės miesto įtaka aplinkinėms teritorijoms stiprės dėl Akmenės LEZ teritorijos vystymo, 7 Akmenės LEZ sklypai yra Naujosios Akmenės miesto teritorijoje (pietvakarinėje dalyje), 1 sklypas yra Menčių kaime, pradėtos procedūros dėl Ventos miesto šiaurinės dalies pramonės zonoje esančių sklypų įjungimo į Akmenės LEZ, todėl pietvakarinėje Naujosios Akmenės dalyje, ties miesto riba ir Ventos miesto kryptimi numatoma intensyvesnė ekonominė veikla, kuri viena vertus suteiks didesnes galimybes spręsti Šiaulių regiono ITV programos teritorijai būdingas problemas, tačiau kartu lems ir didesnę miesto ir priemiesčio inžinerinės infrastruktūros apkrovimą, gali pabloginti aplinkos kokybę ties naujai vystomomis

pramonės ir sandėliavimo teritorijose išdėsčiusioje gyvenamosiose vietovėse – S/B „Stipirkiai“, Gaučių ir Menčių kaimuose ir Ventos mieste.

Akmenės rajonas iš kitų Lietuvos rajonų išsiskiria naudingųjų iškasenų įvairove ir gausa. Akmenės rajone yra surasta klinties, dolomito, molio, durpių, žvyro bei smėlio telkinių bei perspektyvių plotų. Detalai ir parengtiniai išžvalgyti ištekliai sudaro 1,9 proc. visų Lietuvos klinties, dolomito, molio, durpių, žvyro bei smėlio išteklių.

Akmenės rajone yra trys parengtiniai išžvalgyti klinties telkiniai: Alkiškiai, Bokštai ir Pakalniškiai (ištekliai juose yra apie 363 mln. m³), o Bambalų plote yra apskaičiuoti prognoziniai ištekliai (45 mln. m³). Po klintimi Narbučių telkinyje yra dolomito – detalai išžvalgyti dolomito ištekliai sudaro 20,5 mln. m³, parengtiniai išžvalgyti 35 mln. m³. Dolomitas tinka skaldos gamybai.

Kita pramonei reikalinga žaliava yra triaso molis. Akmenės rajone surasti du triaso molio cementui telkiniai – Alkiškiai ir Šaltiškiai (II sklypas).

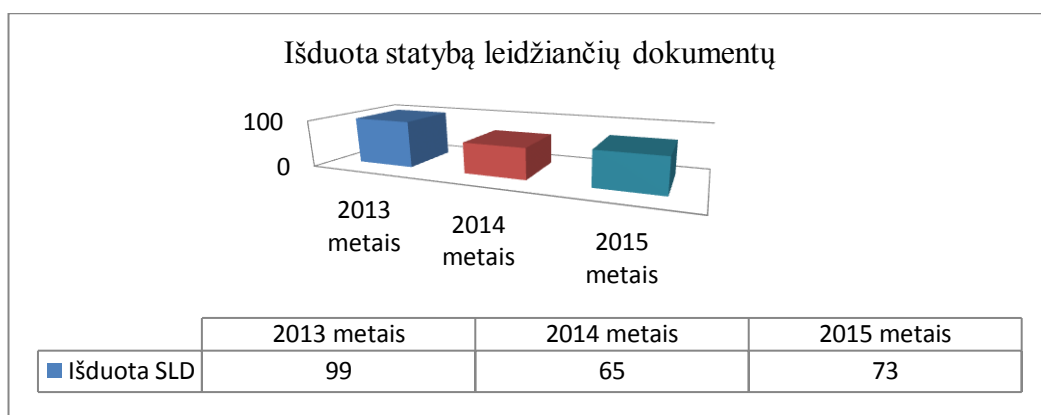
Kitas Akmenės krašto žemės turtas – durpės. Reikšmingesni yra trylika durpių telkinių – trys detalai išžvalgyti (Eibučiai, Karpėnai (Lydomiškis), Lebeliai) bei dešimt parengtinių išžvalgytų (keturi iš jų – saugomose teritorijose. Lebelių telkinį eksploatuoja UAB „Durpeta“. Durpės tinka naudoti kurui bei žemės ūkyje.

4.4.STATYBA

Statyba prisideda prie užimtumo lygio didinimo ir yra ekonomikos augimą skatinantis veiksnys. Statybos padėtis didžiąja dalimi priklauso nuo į savivaldybę ateinančių investicijų – jeigu investicijų yra pakankamai daug, statybos sektorius auga bei plečiasi.

Per 2015 metus išduoti 73 statybą leidžiantys dokumentai. Statybą leidžiančių dokumentų rūšys: statybos leidimai, rašytiniai pritarimai. Iš visų statybą leidžiančių dokumentų 46 buvo statybos leidimai:

- 19 leidimų statyti naujus statinius,
- 12 leidimų rekonstruoti statinius,
- 15 leidimų atnaujinti (modernizuoti) pastatus.

6 pav. Išduotų SLD 2013 – 2015 m.

2015 m. savivaldybėje pastatyti 4 nauji gyvenamieji ir 4 negyvenamieji pastatai. 2015 m. leista statyti negyvenamuosius pastatus, kurių bendras plotas siekė 1,5 tūkst. m².

4.5.REKREACIJA IR TURIZMAS

Akmenės rajonas yra unikalus savo geologine sandara, nes žemės paviršiuje galima pamatyti jūros sistemos uolienas, rankomis paliesti dinosaurų laikų gyvūnų liekanas – fosilijas. Taip pat rajone yra vystoma viešoji turizmo infrastruktūra bei paslaugų sektorius, aktyvią veiklą vykdo Ventos regioninio parko ir Kamanų valstybinio gamtinio rezervato direkcijos, Akmenės rajono savivaldybės krašto muziejus. 2012 m. parengtas Akmenės rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialusis planas, patvirtinta Akmenės rajono savivaldybės geologinio paveldo propagavimo ir geologinio turizmo vystymo koncepcija. Akmenės kraštas yra tapęs išskirtiniu savo geologija visoje Lietuvoje. Pastebėtina, kad Akmenės rajono savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros specialiajame plane (2012 m.), Geologinio parko Akmenės rajono savivaldybėje įkūrimo galimybių studijoje (2014 m.), Geologinio parko Akmenės rajono savivaldybėje įkūrimo investicijų projekte (2014 m.) numatoma galimybė įrengti geologinį taką, kuris daugumoje apimtų Ventos regioninio parko objektus (Papilės Juros periodo atodanga, Jurakalnio griovos atodanga ir atragis, Raudonskardžio geologinė atodanga, Papartynės dirbtinė Juros periodo atodanga, akmuo „Velnio pėda“, Avižlio geomorfologinis atragis, Purvių atodanga, Akmenės akmuo; kiti objektai: Karpėnų, Menčių, Šaltiškių molio karjerai). Ne tik Ventos regioninio parko direkcija, bet ir Lietuvos geologų sąjunga bei Lietuvos geologijos tarnyba siekia išsaugoti Akmenės krašto geologinį paveldą, populiarinti jį visoje Lietuvoje.

Savivaldybės administracija kartu su Šiaulių regiono savivaldybėmis parengė projektą „Savivaldybės jungiančios turizmo informacinės infrastruktūros plėtra Šiaulių regione“ pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą.

Akmenės rajono savivaldybė bendradarbiaudama su Šiaulių turizmo informacijos centru kartu su Kelmės, Pakruojo rajonų savivaldybėmis dalyvavo tarptautinėje turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodoje „ADVENTUR 2016“, kuri buvo surengta Vilniuje, Lietuvos parodų ir kongresų centre „Litexpo“, sausio 22–24 dienomis. Tarptautinės parodos metu ne tik buvo pristatytas Šiaulių regiono išskirtinumas, unikalūs muziejai, gamtos ištekliai, didžiausi renginiai, bet ir aktyvios pažintinės ir edukacinės programos, ekskursijos. Vasario 5-6 d. dalyvauta Rygoje organizuotoje Baltijos šalių turizmo parodoje BALTTOUR.

Vadovaujantis Valstybės ilgalaikės raidos strategija, 2014-2020 m. Nacionalinės pažangos programa, Nacionalinės turizmo plėtros 2010-2013 m. programa, Akmenės rajono savivaldybės turizmo sektoriaus aplinkos analize, identifikuotos svarbiausios Akmenės rajono savivaldybės turizmo sektoriaus prioritetinės plėtros iki 2020 m. kryptys:

- 1) viešosios turizmo infrastruktūros modernizavimas ir plėtra;
- 2) Savivaldybės turizmo konkurencingumo skatinimas.

Akmenės rajono savivaldybėje turistams skirtas paslaugas viešajame sektoriuje teikia Kamanų valstybinio gamtinio rezervato ir Ventos regioninio parko direkcijos, Akmenės karšto muziejus su filialais.

Akmenės rajono viešąją turizmo infrastruktūrą sudaro valstybės ar savivaldybės nuosavybės teise priklausančios pėsčiųjų (dviračių) takai, autoturizmo trasos, informacinės nuorodos, vandens turizmo trasos, sanitariniai taškai, infrastruktūra, pritaikyta asmenims su negalia.

Autoturizmas. Populiariausia Europoje individualaus turizmo rūšis yra autoturizmas. Nacionalinio lygmens autoturizmo specialiajame plane suformuota 10 autoturizmo trasų, reprezentuojančių Lietuvos istorijos, kultūros paveldo, kraštovaizdžio, archeologinius ir kitus objektus. Akmenės rajone galima išskirti 4 autoturizmo trasas.

2 lentelė. Autoturizmo trasos

Nr.	Objektas
1.	„Šiauliai – Akmenės rajonas – Šiauliai“ (šis autoturizmo maršrutas siekia Šiaulių bei Akmenės rajonų teritorijas)
2.	„Akmenės amžių žiedas“: Naujoji Akmenė – Alkiškiai – Akmenė – Venta – Papilė – Klaišiai – Spaigiai – Kruopiai – Pakalniškiai – Gaušiai – Naujoji Akmenė
3.	„Žaliasis Akmenės žiedas“ : Rudikių (Papartynės) kaimo vandens malūnas – Šaltiškių molio karjeras – Augustaičių kaimo vandens malūnas – Papilės liepa – Juros periodo atodanga Kamanų valstybinis gamtinis rezervatas – Akmenės gamtos ir kultūros parkas – Menčių klinčių karjeras – Antano Čiapo botanikos sodas – Karpėnų klinčių karjeras

	Ventos regioninio parko automaršrutas: Rekčių piliakalnis – Rudikių kaimo vandens malūnas – Augustaičių kaimo vandens malūnas – Juros periodo atodanga (Papilės mieste) – Jurakalnis (Daubiškių km.) – Vasaros lauko estrada (Ventos mieste) –
4.	Santeklių poilsiavietė (Santeklių km., Mažeikių r.) – Gyvolių piliakalnis (Gyvolių km., Mažeikių r.) – J. Miltinio tėviškė (Ramoniškės km., Mažeikių r.) – Skleipių akmuo (Skleipių km., Mažeikių r.) – Gudų malūnas (Gudų km., Mažeikių r.) – Juodasis (Meilės) akmuo Žibikų pušyne (Mažeikių r.) – Viekšniai (Mažeikių r.).

Dviračių takų infrastruktūra. Tinkamai įrengtas dviračių takas nuo Naujosios Akmenės iki Alkiškių. Pastebėtina, kad Europoje sparčiai populiarėja dviračių turizmas, kuris Lietuvoje (atitinkamai ir Akmenės rajone) dėl palankaus klimato, reljefo, tankaus kelių ir saugomų teritorijų tinklo irgi galėtų būti sėkmingai plėtojamas).

3 lentelė. Akmenės rajono savivaldybėje esančios dviračių takų trasos

Nr.	Objektas
1.	Biliūniškės-Papilė-Šiaudinė-Paragiai-Kairiškliai-Venta-Akmenė-Agluonai-Kivykliai-Klykoliai-Naujoji Akmenė-Alkiškiai- Menčiai-Kruopiai-Žagarė.
2.	Kruopiai-Eglesiai-Papilė-Šiaudinė-Paragiai-Kairiškliai-Venta-Akmenė-Agluonai-Kivykliai-Klykoliai-Naujoji Akmenė- Alkiškiai-Menčiai-Žagarė.
3.	Žagarė-Alkiškiai-Kruopiai-Eglesiai-Papilė-Šiaudinė-Paragiai-Kairiškliai-Venta-Akmenė-Agluonai-Kivykliai-Klykoliai- Naujoji Akmenė-Vegeriai.
4.	Dviračių takas Ventos regioniniame parke
5.	Dviračių-pėsčiųjų takas nuo Akmenės miesto iki naujųjų Akmenės miesto kapinių

Pėsčiųjų takų infrastruktūra. Akmenės rajone yra labai gerai įrengtas Kamanų mokomasis takas bei Ventos regioninio parko 2 pažintiniai takai: Jurakalnio istorinis-pažintinis takas ir Papilės takas. Visi minėti pėsčiųjų takai yra saugomose teritorijose.

Vandens turizmo trasos. Lankytinų vietų, pasirinkus vandens turizmo trasas, pasirinkimas Akmenės rajono savivaldybėje yra pakankamai įdomus ir platus, tačiau vandens trasų, kuriomis galima pasiekti šias vietas, būklė kol kas vertinama tik kaip patenkinama.

4.6. ŽEMĖS ŪKIS

Remiantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos duomenimis, 2016 m. žemės ūkio naudmenos savivaldybėje sudarė 57,3 proc. (48325 ha) (apskirtyje – 62,1proc. (529979 ha). Didžiąją dalį Akmenės rajono savivaldybės žemės ūkio naudmenų 2016 m. sudarė ariama žemė (95.4 proc.), kitą dalį – pievos ir ganyklos (4 proc.) bei sodai ir uogynai (0,6 proc.).

Ūkininkų ūkių registro duomenimis, 2016 m. sausio 1 d. Akmenės rajono savivaldybėje buvo registruota 911 ūkių. Vidutinis vieno ūkio dydis savivaldybėje (29,4 ha) buvo nežymiai mažesnis nei apskrityje (32,8 ha).

Žemės Akmenės rajone derlingos, todėl daugumoje ūkių vyraujanti žemės ūkio šaka – augalininkystė. 2016 m. pasėliai (36161 ha) Akmenės rajono savivaldybėje sudarė 9,2 proc. viso Šiaulių apskrities pasėlių ploto (393425 ha).

Akmenės rajono savivaldybėje, kaip ir kitose Šiaulių apskrities savivaldybėse, didžiausią visų pasėlių dalį sudaro grūdiniai augalai. 2016 m. grūdinių augalų pasėlių plotai Akmenės rajono savivaldybėje sudarė 94,8 proc. ir yra lygūs grūdinių augalų pasėlių plotams apskrityje (94,9 proc.). 2016 m. Akmenės rajono savivaldybėje grūdinių augalų derlingumas siekė 5,2 tonos iš 1 ha. Derlingumas mažesnis nei 2015 m. (5,8), nors ir taikomos naujos technologijos ūkiuose, tačiau manoma, kad mažėjantį derlingumą lėmė 2016 m. prastos oro sąlygos.

Stiprėjant gyventojų nuostatomis dėl sveikos mitybos, Lietuvoje auga ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų paklausa. 2014 m. Akmenės rajone plotas, kuriame ekologiškai ūkininkaujama, užėmė 3,4 proc. žemės ūkio naudmenų, o 2016 m. 5,4 proc., ekologiški žemės ūkio plotai nuolat didėjo.

Lietuva, siekdama saugoti kaimo gyvenamųjų vietovių aplinką ir kaimo kraštovaizdžiui būdingą biologinę įvairovę, dalyvauja Europos ekologiniame tinkle „NATURA 2000“. KPP priemonės „NATURA 2000“ įgyvendinimo patirtis, žemės ūkio gamintojų dalyvavimas biologinės įvairovės išsaugojimo iniciatyvose nėra pakankamas. 2014-2016 m. pagal priemonę „NATURA 2000“ paremtas plotas sudarė 3,2 proc. viso „NATURA 2000“ tinklui priskirto žemės ūkio naudmenų ploto (7,5 tūkst. ha) Akmenės rajone.

2016 m. gruodžio 31 d. kiaulių rajone buvo 19938 vnt., lyginant su 2015 m. (21184 kiaulių) kiaulių sumažėjo 5,9 proc., o galvijų 2016 m. buvo registruota 3956 vnt. Lyginant su 2015 m. (4240 vnt) galvijų kiekis taip pat sumažėjo 6,7 proc.

2016 metais Akmenės rajone yra registruotų 12 specializuotų prekinį pienininkystės ūkių, kurie laiko 10 ir daugiau karvių. Karves laiko 280 žemės ūkio subjektų. Rajone, būtent Papilės žemės ūkio bendrovėje, produktyviausios melžiamų karvių bandos primilžis siekia 11031 kg.

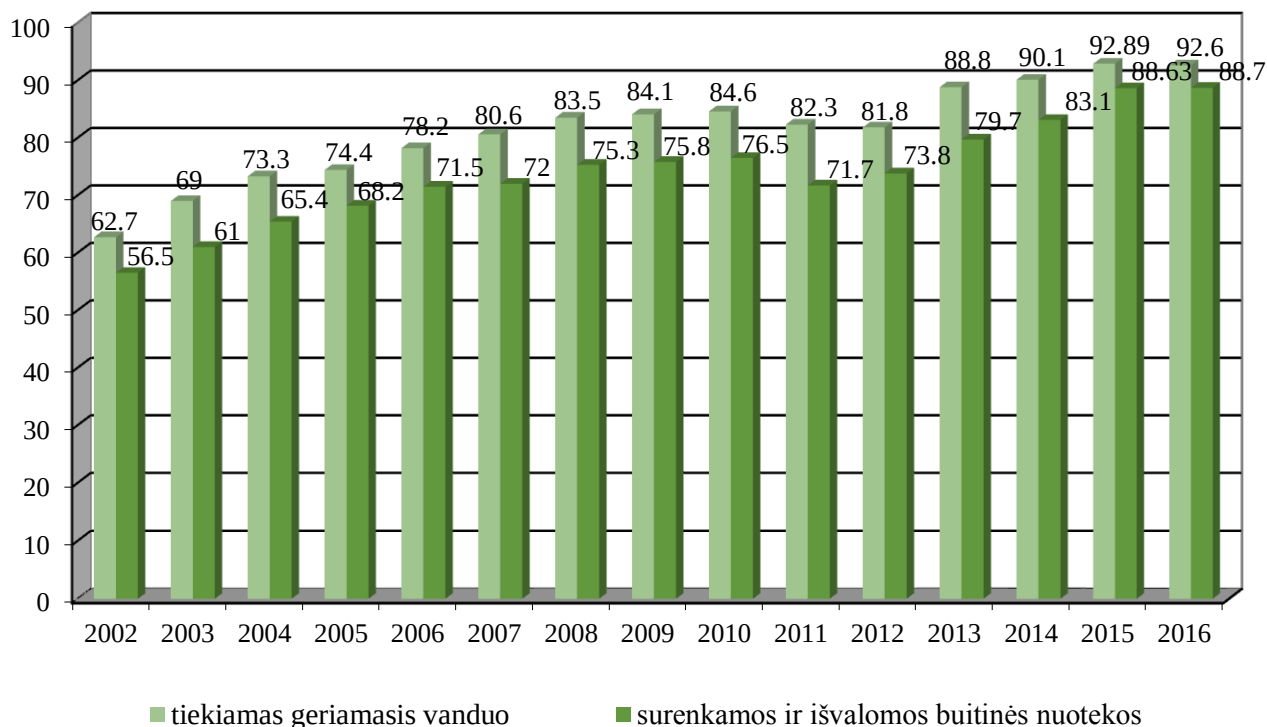
2016 m. Akmenės rajono savivaldybėje padidėjo vidutinis primelžto iš karvės pieno visuose ūkiuose kiekis. Lyginant Akmenės rajono savivaldybėje vidutinį primilžį su respublikos , galime teigti, jog Akmenės rajone primilžis 19,2 proc. didesnis negu respublikoje (2014 m.-8245 kg; 2015

m.- 8 783 kg; 2016 m.- 9389 kg, kai respublikos vidutinis primilžis iš karvės 2014 m. – 6968 kg; 2015 m. – 7109 kg; 2016 m.- 7277kg.

4.7.VANDENTVARKA

Geriamojo vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo organizavimas yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Šią veiklą reglamentuoja Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymas bei kiti geriamojo vandens tiekimą bei nuotekų tvarkymą reglamentuojantys teisiniai dokumentai, taip pat Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. T-41 „Dėl Akmenės rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano patvirtinimo“ patvirtintas Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas.

UAB „Akmenės vandenys“ geriamąjį vandenį savo aptarnaujamoje teritorijoje tiekia 19 050 vartotojų (92,6 proc. visų gyventojų skaičiaus), nuotekas tvarko 18 261 vartotojui (88,7 proc. visų gyventojų skaičiaus). 2016 metais prie centralizuotų vandentiekio tinklų papildomai prisijungė 40 būstų, prie nuotekų tinklų – 55 būstai.

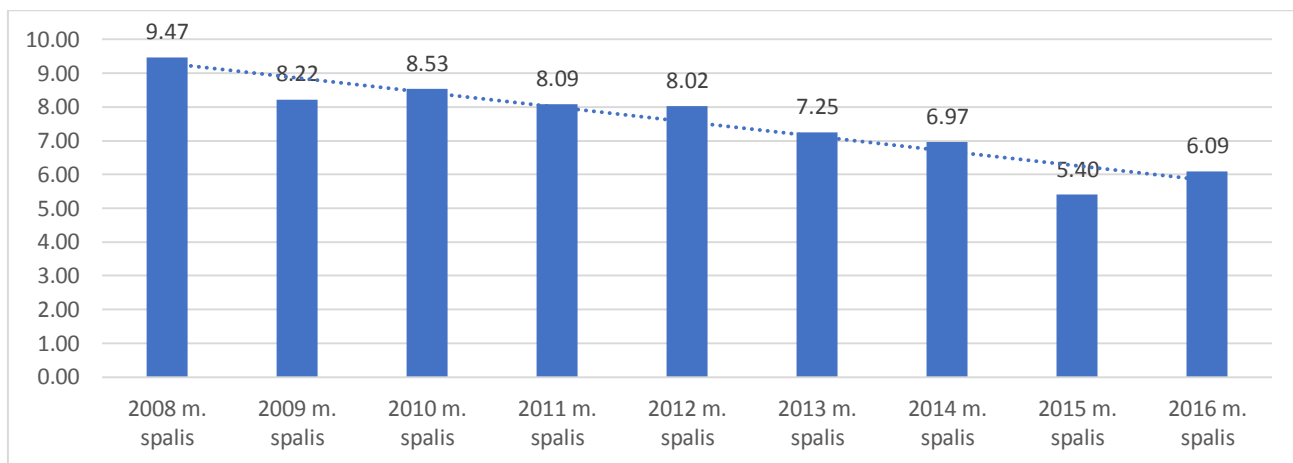
7 pav. Akmenės rajono gyventojams teikiamos paslaugos

2016 metais taikyta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kaina suderinta su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija 2013 m. lapkričio 11 d. nutarimu

Nr. 03-675 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Akmenės vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų derinimo“ ir patvirtinta Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2013 m. lapkričio 28 d. sprendimu Nr. T-199 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Akmenės vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo“. Daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose vieno kubinio metro geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kaina su PVM yra 2,59 Eur, tai yra 0,45 Eur mažesnė, nei kitų V grupės priklausančių vandens tiekimo įmonių skaičiuojamoji vidutinė kaina (vandens tiekėjų grupė – tai dvi ar daugiau geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas teikiančios įmonės, kurių paslaugų pardavimo kiekiai yra panašūs).

4.8.ENERGETIKA

Akmenės rajono savivaldybėje šilumos ūkis tvarkomas pagal Akmenės rajono savivaldybės teritorijos šilumos ūkio specialųjį planą, kuris 2010 m. birželio 23 d. buvo atnaujintas ir patvirtintas Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-148. Pagrindinis centralizuotos šilumos tiekėjas Savivaldybėje yra UAB „Akmenės energija“. Įmonė eksploatuoja 11 katilinių, iš jų: 8 katilines Akmenės rajono savivaldybėje (3 – Akmenėje, 2 – Naujojoje Akmenėje bei po vieną Papilėje, Ventoje ir Kruopiuose). UAB „Akmenės energija“ gamina, perduoda ir paskirsto šilumos energiją Naujosios Akmenės, Akmenės ir Ventos miestų bei Papilės ir Kruopių gyvenviečių gyventojams ir įstaigoms. Ventos seniūnijos Paeglesių kaimo daugiabučiams namams centralizuotai šilumą tiekia UAB „Šilumera“. UAB „Akmenės energija“ 2015 – 2016 metų šildymo sezonui pastatyta biokuro katilinė Ventos mieste su 2,5 MW galios biokuro katilu ir kondensaciniu ekonomizeriu. Šilumos gamybai panaudojant biokurą, mažinama šilumos gamybos savikainos kuro dedamoji ir atitinkamai šilumos kaina Akmenės rajono vartotojams. Bendra UAB „Akmenės energija“ investicijos į Akmenės rajono centralizuoto šilumos tiekimo ūkį suma – 1,147 milijonas eurų. Projektui „Biokuro katilinės Ventos g. 26 A, Ventoje, Akmenės rajone statyba“ finansuoti panaudota iki 0,521 mln. eurų Europos Sąjungos paramos lėšų pagal priemonę „Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamybai“.

* Pastaba: 2008 m. buvo taikytas 5 % PVM mokestis

8 pav. Šilumos kaina vartotojams su 9 proc. PVM

Akmenės rajone suvartojamos šilumos kiekis kasmet mažėja, didžiausią įtaką šiam procesui daro daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimas. Skaičiuojama, kad šiluminės energijos suvartojimas daugiabučiuose namuose prieš ir po modernizavimo sumažėja du kartus.

Pavadinimas	Katilinių skaičius (vnt.)	Instaliuota galia (MW)	Instaliuota galia pagal kuro rūšį (MW)		
			Biokuras	Gamtinės dujos	Kitas kuras
UAB „Akmenės energija“	8	50,31	6,6	39,31	17,72
UAB „Šilumera“	2	0,14	0,14	0	0
Iš viso	10	50,45	6,74	39,31	17,72
Maksimalus šilumos galios poreikis*		21,96			

9 pav. Šilumos gamybos šaltiniai

4.9.TRANSPORTAS

Akmenės rajono savivaldybės automobilių tinklo karkasą formuoja 5 krašto keliai ir 27 rajoniniai keliai. Magistralinių kelių, kertančių savivaldybės teritoriją, nėra.

Akmenės rajono savivaldybės teritoriją kerta geležinkelio linija Šiauliai–Mažeikiai su atšaka nuo Ventos į Naująją Akmenę, AB „Akmenės cementas“. Traukinių transportu vykdomas tiek keleivių, tiek ir krovinių pervežimas. Keleivių maršrutą Šiauliai–Mažeikiai sudaro 8 keleivių stotelės, dvi iš jų yra savivaldybės teritorijoje – Akmenė ir Papilė. Krovinių pervežimo srityje svarbi

AB „Akmenės cementas“ – tai ir vienas iš pagrindinių AB „Lietuvos geležinkeliai“ vietinių klientų. Geležinkelio ruožas savivaldybėje tęsiasi 41 km.

Savivaldybės teritorijoje esančius krašto ir rajoninius kelius prižiūri VĮ „Šiaulių regiono keliai“ priklausanti Akmenės kelių tarnyba. Tarnybos duomenimis, valstybinės reikšmės kelių ilgis Akmenės rajono savivaldybėje siekia 332,52 km, iš jų krašto kelių – 96,73 km, rajoninių – 235,79 km. Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas yra viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų. Atlikdama savo funkcijas, Savivaldybės taryba kasmet tvirtina Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis finansuojamų objektų sąrašus, kuriuose pagal prioritetus numatomi vietinės reikšmės kelių rekonstrukcijos ir remonto darbai.

Keleivių vežimo autobusais vietinio (priemiestinio) ir tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais paslaugas Akmenės rajono savivaldybėje teikia UAB „Naujosios Akmenės autobusų parkas“. UAB Naujosios Akmenės autobusų parkas teikia keleivių pervežimo paslaugas, eksploatuojami 25 autobusai. UAB Naujosios Akmenės autobusų parkas teikia keleivių pervežimo paslaugas, eksploatuojami 25 autobusai. 2016 m. keleiviai buvo vežami 29 vietinio (priemiestinio) ir 3 tolimojo reguliaraus susisiekimo maršrutais. Bendra autobusų rida per metus – 941,6 tūkst. km. ir palyginti su 2015 m. rida padidėjo 0,9 tūkst. kilometrų.

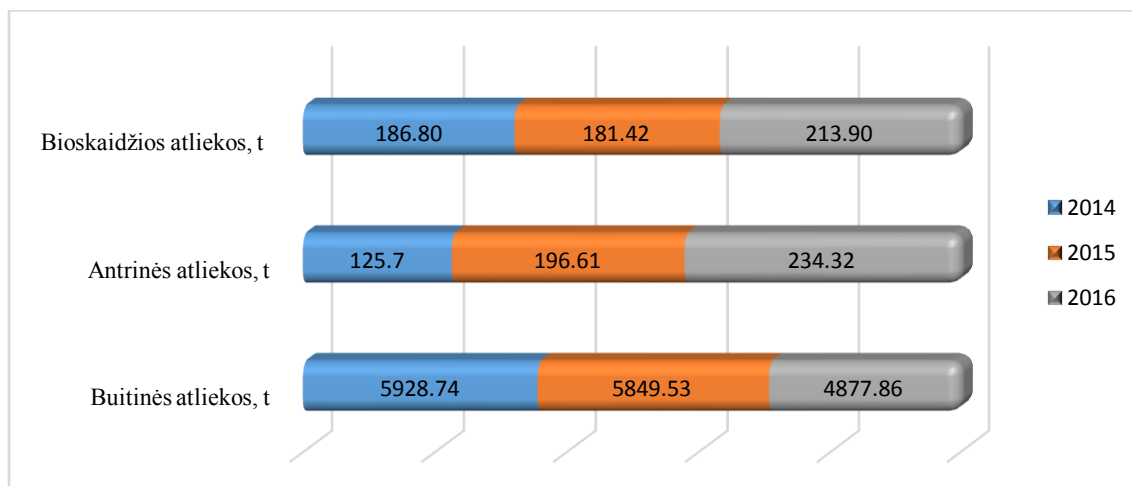
4.10.APLINKOS APSAUGA

Atliekų tvarkymas. Efektyvios atliekų tvarkymo sistemos pagrindas – tinkamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų tvarkymo sistemos administravimas, šių sistemų diegimo veiksmų ir priemonių derinimas, gamintojo atsakomybės principo įgyvendinimas, atliekų tvarkymo sistemos stebėseną, kontrolę ir atskaitomybę.

Komunalinės atliekos Akmenės rajone tvarkomos vadovaujantis Akmenės rajono savivaldybės tarybos patvirtintomis Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėmis ir Akmenės rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo rūšiavimo, parengimo perdirbti, išrūšiuotų atliekų perdavimo jų tvarkytojams ir komunalinių atliekų pervežimo į Šiaulių regioninę sąvartyną paslaugų teikimo sutartimi. Sudaromi atliekų surinkimo grafikai gyventojams, juridiniams asmenims ir ūkininkams. Kolektyviniai konteineriai dezinfekuojami. Iš viso aptarnaujami 4955 individualių valdų gyventojai ir 257 juridiniai asmenys, su kuriais sudarytos sutartys.

Visos komunalinės atliekos išvežamos į Šiaulių regioninę sąvartyną esantį Jurgeliškių kaime, išskyrus stambiagabarites (didžiosios) atliekas - jos surenkamos apvažiavimo būdu pagal iš anksto paskelbtą grafiką ir išvežamos į Kairių didelio gabarito ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę.

2016 m. planuota dar labiau mažinti atliekų kiekį į Jurgeliškių sąvartyną ir jis per 2016 m. sumažėjo 971,67 tonų, lyginant su 2015 m. Antrinių atliekų išrūšiuota 2016 metais 234,327 tonos, lyginant su 2015 m. daugiau 37,717 tona. Įmonė 2016 metais surinko bioskaidžių atliekų, lyginant su 2015 m. 32,48 tonomis daugiau tai reiškia, kad rajono gyventojai rūšiuoja atliekas.

10 pav. Išvežtų atliekų kiekis 2014-2016 m., tonų.

Miesto gatvių, teritorijų valymą, aplinkos tvarkymą atlieka miesto tvarkymo padalinys. Sudarytos sutartys su seniūnijomis įpareigoja rūpintis tuo visus metus - tiek vasaros, tiek žiemos laikotarpiu. Vasarą prižiūrimas žaliasis ūkis, pjaunama žolė, genėjami medžiai, mechanizuotu būdu surenkamos šiukšlės, lapai, šakos, bei atliekami kiti smulkūs miesto tvarkymo darbai pagal sudarytas sutartis su seniūnijomis. Žiemos laikotarpiu pagrindinė užduotis – saugumas gatvėse plikledžio metu ar pasnigus. Miesto gatvės ir pėsčiųjų takai yra valomi specialia technika, barstomos smėlio - druskos mišiniu. Per 2016 m. nupjauti ir nugenėti 385 medžių, nupjauta 102 ha žolės, 1450 m gyvatvorių, nušienauta 30 ha Dabikinės upės pakrantės, pašalinta 7,2 km Dabikinės upės vagos augmenijos ir t.t.

Oro tarša. Oro tarša – tai smulkiosios dalelės, chemikalai ir dujos, patenkančios į orą dėl žmonių veiklos ir keliančios grėsmę gyventojams ir aplinkai. Pagrindiniai taršos šaltiniai – pramoniniai procesai, įskaitant energijos gavybą ir gamybinę veiklą, transportas, namų šildymas, atliekų apdorojimas ir ūkininkavimas. Didžiausią įtaką oro būklei Akmenės rajono savivaldybėje turi AB „Akmenės cementas“ –pagrindinis stacionarus taršos šaltinis Savivaldybėje. Kitos pagrindinės atmosferos orą savivaldybėje teršiančios įmonės yra UAB „Akmenės energija“, AB „Naujasis kalcitas“ ir UAB „Eternit Baltic“.

Aplinkosaugos priemonėms įgyvendinti lėšos skiriamos iš Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos. 2016 m. panaudota 344,2 tūkst. Eur surinktų iš mokesčių už

teršalų išmetimą į aplinką, valstybinius gamtos išteklius bei už medžiojamųjų gyvūnų išteklių naudojimą.

4.11.SVEIKATOS APSAUGA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, viena iš savarankiškųjų Savivaldybei priskirtų funkcijų yra pirminė asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra. Pirminės asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros priemonės apima sveikatos propagavimą, mokymą, profilaktiką, gydymo bei reabilitacijos paslaugas.

Lietuvos Respublikos seimas 2014 m. birželio 14 dieną nutarimu Nr. XII-964 patvirtino Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programą. Programos strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Programoje įtvirtinti 4 tikslai: sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį; sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką; formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą; užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.

Šios programos tikslus Akmenės rajono savivaldybėje įgyvendinti siekia Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančios sveikatos priežiūros įstaigos: 1) viešoji įstaiga Papilės ambulatorija (priklauso Kairiškių ir Klaišių medicinos punktai); 2) viešoji įstaiga Ventos ambulatorija; 3) viešoji įstaiga Kruopių ambulatorija (priklauso Sablauskių ir Pakalniškių medicinos punktai); 4) viešoji įstaiga Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centras (priklauso Alkiškių, Agluonos ir Jucių medicinos punktai); 5) viešoji įstaiga Naujosios Akmenės ligoninė; 6) UAB „Antano Lizdenio sveikatos centras“. Greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikia viešoji įstaiga Akmenės rajono greitosios medicinos pagalbos centras.

Savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti yra įsteigta biudžetinė įstaiga Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kuris vykdo: 1) valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną ir 2) savarankišką visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

Savivaldybėje už valstybės sveikatos politikos įgyvendinimą bei savivaldybės įstaigų ir organizacijų veiklą, įgyvendinant sveikatos priežiūros programų bei bendruomenės sveikatinimo priemonių savivaldybės teritorijoje koordinavimą bei derinimą, atsakingas Savivaldybės gydytojas.

Norint pasiekti geresnius savivaldybės rodiklius sveikatos apsaugos srityje, būtina užtikrinti, kad sveikatinimo procesas būtų veiksmingesnis ir kad kiti šalies socialinės–ekonominės sąrangos sektoriai įsipareigotų labiau atsižvelgti į šalies gyventojų sveikatos poreikius. Gyventojų ir ūkio sektorių efektyvaus įtraukimo į visuomenės sveikatos gerinimo veiklą įmanoma pasiekti plėtojant teisinį reguliavimą, savivaldybės institucijų kompetencijas susiejant su sveikatinimo tikslais, gausinant materialinius ir finansinius išteklius.

2016 metais buvo reorganizuota viešoji įstaiga Akmenės rajono psichikos sveikatos centras, prijungiant ją prie viešosios įstaigos Akmenės rajono pirminės sveikatos priežiūros centro, siekiant optimizuoti viešosios įstaigos Akmenės rajono psichikos sveikatos centro valdymą bei užtikrinti ambulatorinių pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų Akmenės rajono gyventojams prieinamumą ir kokybę.

2015 m. sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 45 praktikuojantys gydytojai. Praktikuojančių gydytojų skaičius savivaldybėje nuo 2009 m. iki 2011 m. didėjo, 2012 metais sumažėjo iki 41 gydytojo, nuo 2013 metų vėl didėjo, o 2015 metais gydytojų skaičius sumažėjo 2 specialistais. 10 000-ių savivaldybės gyventojų 2015 m. teko 21,6 praktikuojančių gydytojų. Tais pačiais metais Akmenės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 112 aktyvių slaugytojų.

Higienos instituto duomenimis, 2015 m. sveikatos priežiūros įstaigose dirbo 9 aktyvūs odontologai. Šiaulių apskrityje mažiausiai aktyvių odontologų teko 10 000-ių Pakruojo rajono (3,3) gyventojų, daugiausiai – 10 000-ių Šiaulių miesto gyventojų (9,9).

Akmenės rajono savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigose vienas gyventojas 2015 metais vidutiniškai apsilankė 8,62 karto. Higienos instituto duomenimis, 2015 m. Akmenės rajono savivaldybės ambulatorinę pagalbą teikiančiose sveikatos priežiūros įstaigose buvo užregistruoti 53 841 suaugusiųjų (nuo 18 metų) ir 11 922 vaikų susirgimai (iki 18 metų). 1 000-iui suaugusiųjų, nagrinėjamais metais, teko 3100,4 susirgimai, 1 000-iui vaikų – 3211,7 susirgimai. Pagal 1 000-iui suaugusiųjų 2015 m. tekusį susirgimų skaičių, Akmenės rajono savivaldybės rodikliai viršija Šiaulių apskrities (1000-iui suaugusiųjų teko 2646,8 susirgimai, 1000-iui vaikų – 3206,7 susirgimai) ir šalies (1000-iui suaugusiųjų teko 2911,4 susirgimai) rodiklius, tačiau 2015 metais savivaldybėje vaikų susirgimų registruota mažiau nei šalyje (1000-iui vaikų – 3206,7 susirgimai). Trys pagrindinės mirties priežastys Lietuvoje – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys 2015 m. sudarė 84,1 proc. visų mirties priežasčių. Akmenės rajono savivaldybėje standartizuotas mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų sudarė 407,5 atvejų 100 000 gyventojų, dėl piktybinių navikų 197,7 atv./100 000 gyv., 114,6 atvejų 100 000 gyventojų – dėl išorinių mirčių priežasčių.

Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina vykdyti gyventojų švietimą sveikatingumo išsaugojimo klausimais, didžiausią dėmesį skiriant prevencinių programų prieš

lėtines neinfekcines ligas vykdymui savivaldybėje, infekcinių ligų profilaktikos priemonėms, sveikai mitybai ir fiziniam aktyvumui visais gyvenimo tarpsniais. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, nes slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomis daugiausiai naudojasi vyresnio amžiaus asmenys.

4.12. SOCIALINĖ APSAUGA

Socialinės paslaugos. Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo organizatorius rajone yra Akmenės rajono savivaldybės administracija, kuri planuoja ir organizuoja socialinių paslaugų teikimą Savivaldybės gyventojams, vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį. Kasmet yra sudaromas ir tvirtinamas socialinių paslaugų planas. Socialinės paslaugos apima pagalbą asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Akmenės rajono socialinių paslaugų namai yra pagrindinis socialinių paslaugų teikėjas Akmenės rajono savivaldybėje. Šioje įstaigoje teikiamos šios paslaugos: ilgalaikė, trumpalaikė ir dienos socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su fizine negalia. Taip pat teikiamos bendrosios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros (pirtis, dušas) paslaugos ir kt., ir kai kurios socialinės priežiūros paslaugos kaip pagalba į namus, apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose ir kt. Gyventojai aprūpinami kompensacinės technikos priemonėmis. Socialinių paslaugų namai nuo 2017 m. vasario mėn. pradės teikti integralios pagalbos paslaugas 25 senyvo amžiaus asmenims su sunkia negalia.

Kiti socialinių paslaugų teikėjai: Akmenės rajono vaikų globos namai, kurie nuo 2017 m. taps mišrių bendruomeninių socialinių paslaugų įstaiga (Akmenės rajono paramos šeimai centras), kurioje veiks 2 padaliniai: Vaiko globos padalinys, veikiantis šeimyniniu principu, ir Pagalbos šeimai padalinys.

Siekiant pagerinti socialinių paslaugų organizavimą ir teikimą Akmenės rajono savivaldybėje, yra būtinas socialines paslaugas teikiančių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas, vietos bendruomenių aktyvinimas, stengiantis jas įtraukti į socialinių paslaugų teikimą (savivaldybės gyventojai turėtų ne tik naudotis paslaugomis, bet ir dalyvauti jas kuriant), bendradarbiavimas tarp atskirų institucijų (policijos, darbo biržos, sveikatos priežiūros įstaigų, mokyklų, seniūnijų ir pan.), sąlygų sudarymas, kad į socialinių paslaugų teikimą būtų įtrauktas nevyriausybinių ir privatus sektorius (savivaldybė turėtų numatyti lėšas nevyriausybinių ir privataus sektoriaus teikiamoms paslaugoms pirkti ir kuo daugiau socialinių paslaugų teikimo funkcijų

perduoti nevyriausybinėms organizacijoms), gerosios patirties siekimas (labai svarbu analizuoti bei praktikoje taikyti kitų valstybių, savivaldybių, institucijų gerąją patirtį), racionalus išteklių paskirstymas (materialieji ir žmogiškieji ištekliai savivaldybėje turi būti paskirstomi racionaliai, atsižvelgiant į savivaldybės stiprias ir silpnas puses, tobulėjimo perspektyvas).

Piniginė socialinė parama. Vienas pagrindinių piniginių socialinės paramos tikslų – padėti tenkinti būtiniausius poreikius tiems žmonėms, kurių gaunamos pajamos yra nepakankamos, o gebėjimas pasirūpinti savimi dėl objektyvių, nuo jų nepriklausančių priežasčių yra ribotas.

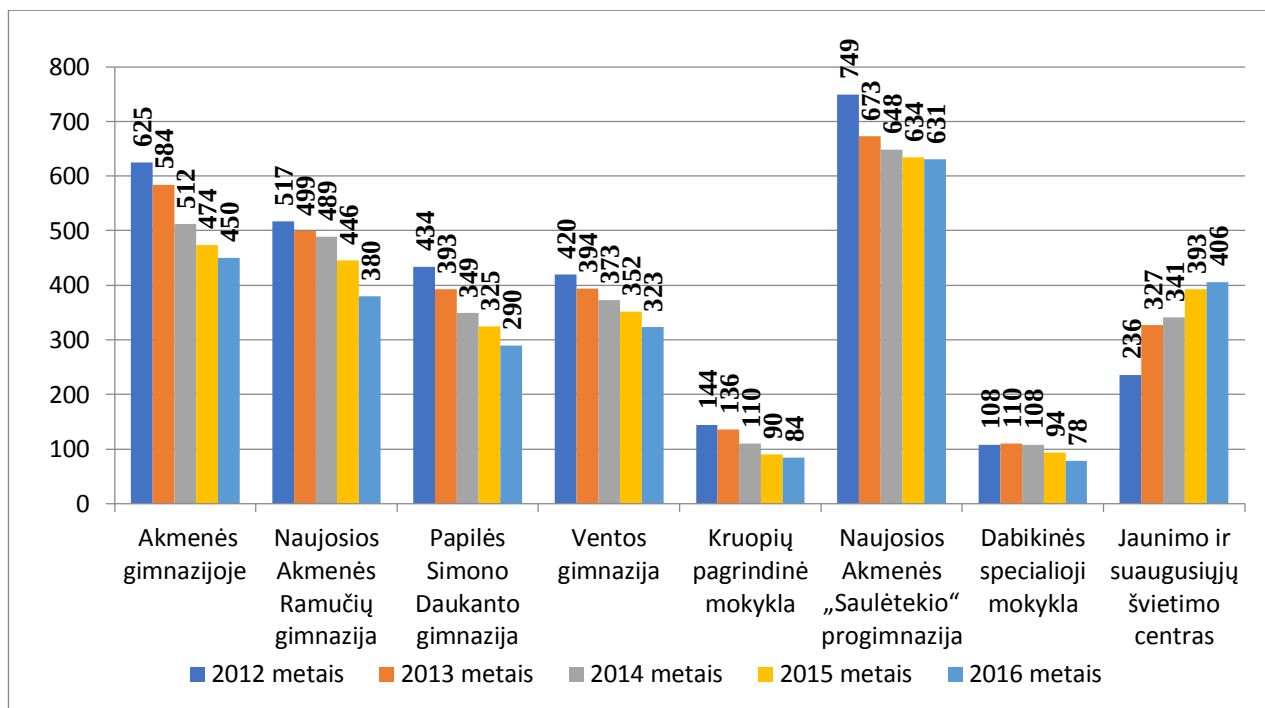
Išskiriamos dvi piniginių socialinės paramos rūšys – tai socialinė pašalpa ir būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos.

2016 m. socialinėms pašalpoms išlaidos sudarė 1005,2 tūkst. Eur, vienam savivaldybės gyventojui teko 51,52 Eur socialinių pašalpų. Lyginant su 2015 m., 2016 m. socialinių pašalpų vienam rajono gyventojui išmokėta 11 proc. mažiau, nes Savivaldybė, skirdama socialines pašalpas nepasiturintiems rajono gyventojams, ir toliau vykdo savarankiškąją savivaldybės funkciją.

4.13.ŠVIETIMAS

Vienas iš svarbiausių švietimo lygi savivaldybėje apibūdinančių rodiklių yra švietimo prieinamumas, kuris vertinamas pagal švietimo sistemos struktūrą, mokymosi būdų bei formų pasirinkimą, psichologinės, specialiosios, socialinės pagalbos teikimą, pedagogų kvalifikaciją, materialiuosius švietimo įstaigų išteklius.

2016 metais veikė 16 švietimo įstaigų, kai kuriose iš jų yra ikimokyklinio ir pagrindinio ugdymo skyriai. Bendrojo ugdymo programas vykdo 8 švietimo įstaigos, kitos – ikimokyklinio ir neformaliojo švietimo programas, viena – teikia švietimo paslaugas. 2016 metais Naujosios Akmenės mokykla-darželis „Buratinas“ reorganizuotas į Naujosios Akmenės vaikų lopšelių-darželių „Buratinas“.

11 pav. Mokinių skaičius bendrojo ugdymo įstaigose 2012–2016 metais rugsėjo 1 d.

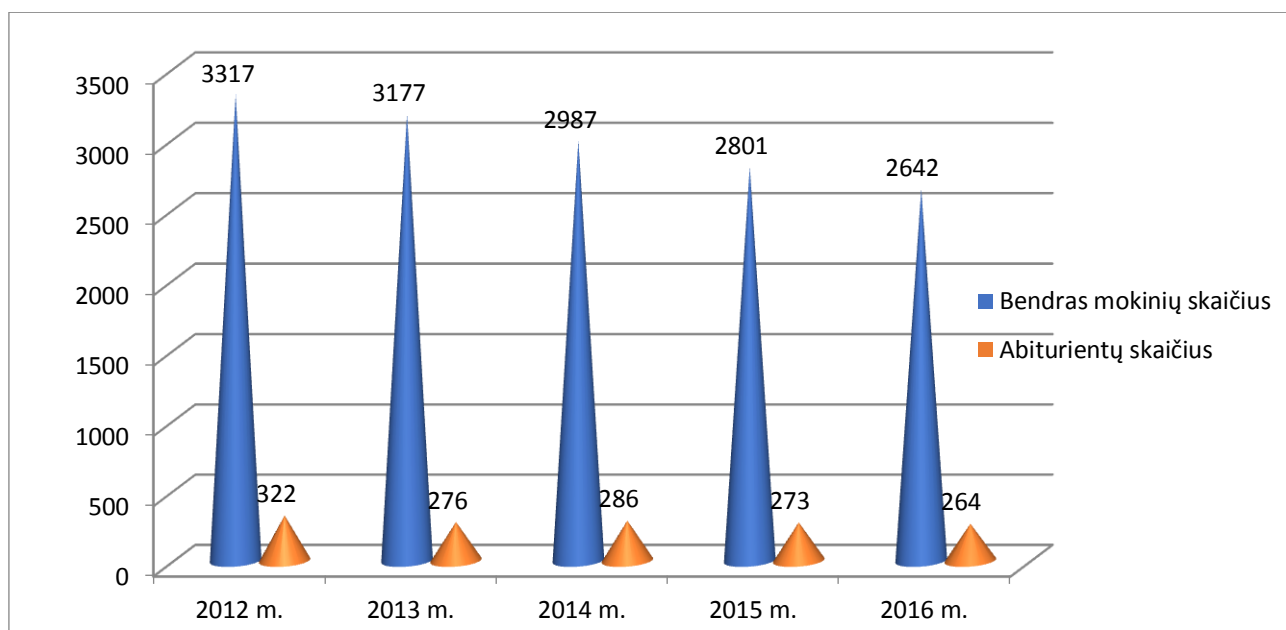
Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas. Vaikų priėmimas į ikimokyklinio ugdymo grupes organizuojamas centralizuotai.

4 lentelė. Vaikų ir grupių skaičius švietimo įstaigose 2016 m. rugsėjo 1 d.

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Lopšelio grupė		Darželio grupė		Priešmokyklinio ugdymo grupė		Iš viso:	
		Grupių skaičius	Vaikų skaičius	Grupių skaičius	Vaikų skaičius	Grupių skaičius	Vaikų skaičius	Grupių skaičius	Vaikų skaičius
1.	Akmenės gimnazija					1	10	1	10
2.	Kivylių skyrius					1	8	1	8
3.	Kairiškių skyrius					1	7	1	7
4.	L-d „Buratinas“	3	51	2	42	1	21	6	114
5.	L-d „Atžalynas“	1	16	4	73	2	38	7	127
6.	L-d	2	32	4	77	2	35	8	144

	„Žvaigždutė“								
7.	L-d „Gintarėlis“	1	17	3	60	1	20	5	97
8.	Sk. „Berželis“	1	16	4	72	2	29	7	117
9.	Sk. „Kregždutė“	1	13	3	52	2	24	6	89
10.	Kruopių skyrius			1	20	1	6	2	26
11.	Sablausių sk.					1	8	1	8
12.	Agluonų DC					1	7	1	7
13.	Dabikinės SM					1	4	1	4
Iš viso:		9	145	21	396	17	217	47	758

Brandos egzaminai ir pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas. Akmenės rajono savivaldybėje šiais metais brandos egzaminus laikė 264 kandidatai, 2015 metais - 273 kandidatai, 2014 metais – 286 kandidatai, 2013 metais – 276 kandidatai, 2012 metais – 322 kandidatai.

12 pav. Brandos egzaminus laikusių abiturientų skaičiaus pokytis 2012-2016 m.

- 2016 metais 100 proc. išlaikyti rusų kalbos, chemijos ir fizikos valstybiniai egzaminai.
- 2016 metais pasiektas šalies lygis (arba nežymiai geriau) laikant anglų kalbos (99,36 proc., Lietuvoje - 97,93 proc.) ir biologijos (95,71proc., Lietuvoje – 95,47 proc.) valstybinius egzaminus.
- 2016 metais nepasiekta šalies lygio visų kandidatų (mokinių, buvusių mokinių ir eksternų) lygmeniu laikant lietuvių kalbos ir literatūros (79,87 proc., Lietuvoje – 89,77 proc.), matematikos

(83,87 proc., Lietuvoje - 89,35 proc.), informacinių technologijų (90 proc., Lietuvoje - 93,21 proc.), istorijos (96,61proc., Lietuvoje – 98,25 proc.) ir geografijos (98,36 proc., Lietuvoje – 98,51 proc.) valstybinius egzaminus.

Lietuvių k. (gimtoji)

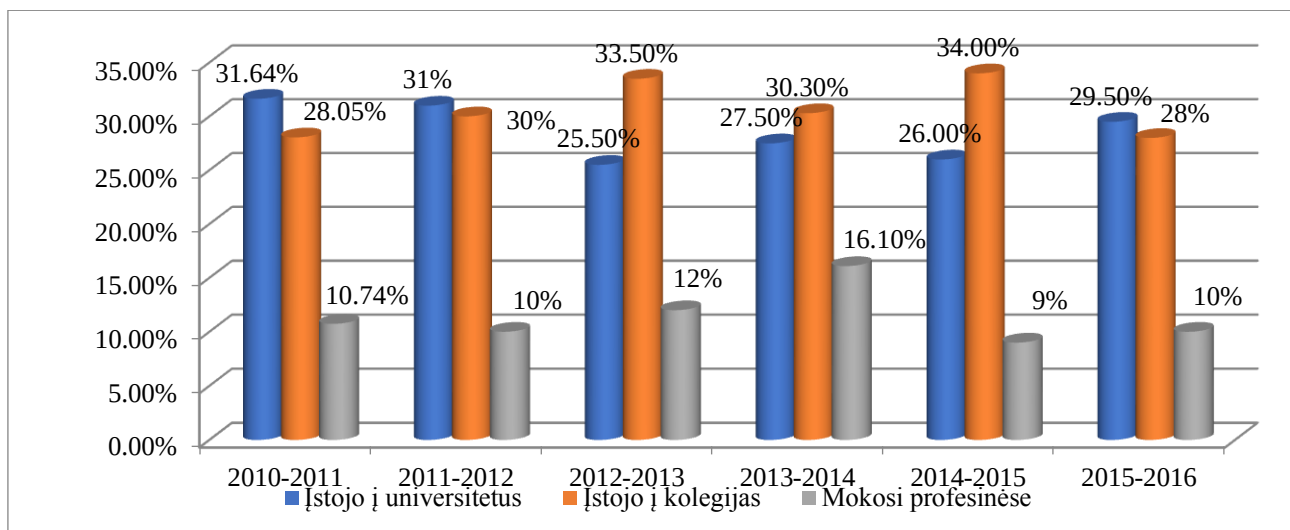
Balai	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mokinių skaičius 285	2	11	18	47	69	42	43	36	13	4
	Nepatenkinamai			Patenkinamai			Gera		L. gerai	Puikiai

Matematika

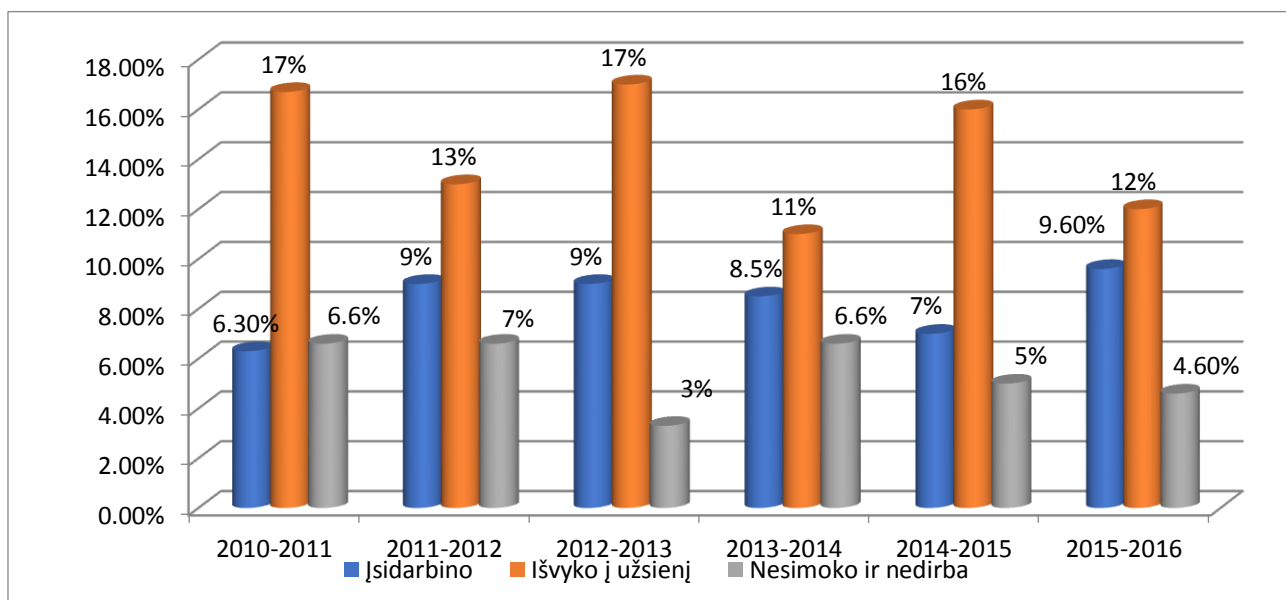
Balai	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Mokinių skaičius 285	13	39	42	56	47	29	29	16	8	6
	Nepatenkinamai			Patenkinamai			Gera		L. gerai	Puikiai

13 pav. 2016 metų pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas

Formaliojo ir neformaliojo ugdymo programų baigimas, išsilavinimo įgijimas. Vidurinio ugdymo programą 2016 metais baigė ir brandos atestatus gavo 261 abiturientas. Pagrindinio ugdymo programą baigė ir pagrindinio išsilavinimo pažymėjimus gavo 285 mokiniai. Neformaliojo vaikų švietimo pažymėjimai įteikti 39 mokiniams, baigusiems neformaliojo ugdymo programas muzikos mokyklose ir Akmenės rajono sporto centre.

14 pav. Abiturientų veikla baigus mokyklą 2010-2016 m.

15 pav. Abiturientų veikla baigus mokyklą 2010-2016 m.

4.14.JAUNIMO SITUACIJA

Savivaldybės gyventojų registro duomenimis rajone 2017 m. sausio 1 d. duomenimis buvo 4544 jauni žmonės nuo 14 iki 29 metų. Veikia 25 registruotos nevyriausybines jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos. Yra 11 Skautų, Ateitininkų, Maltiečių, Lietuvos moksleivių sąjungos ir kt. nacionalinių organizacijų padalinių, 7 gimnazijų ir mokyklų mokinių tarybos. Aktyviai Savivaldybės jaunimo veikloje dalyvauja 5 kryptingai veikiančios jaunimo grupės ugdymo įstaigose. Jaunimo aplinkos gerinimui didelį dėmesį skiria ir 2 miesto ir 28 kaimo bendruomenių organizacijos.

Savivaldybės funkcijas jaunimo politikos įgyvendinimo srityse koordinuoja ir padeda įgyvendinti Savivaldybės jaunimo reikalų taryba - įvyko 6 posėdžiai, svarstyti 36 aktualūs jaunimo

veiklos klausimai. Įgyvendinama Jaunimo garantijų iniciatyva pagal projektą „Atrask save“. Skelbtas Jaunimo iniciatyvų ir laisvalaikio užimtumo programos projektų finansavimo konkursas. Finansavimas skirtas ir įgyvendinti 17 jaunimo saviraišką skatinančių projektų. Suteikta institucinė parama aktyviai veikiančiai Akmenės rajono jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjungai „Jaunimo apskritasis stalas“.

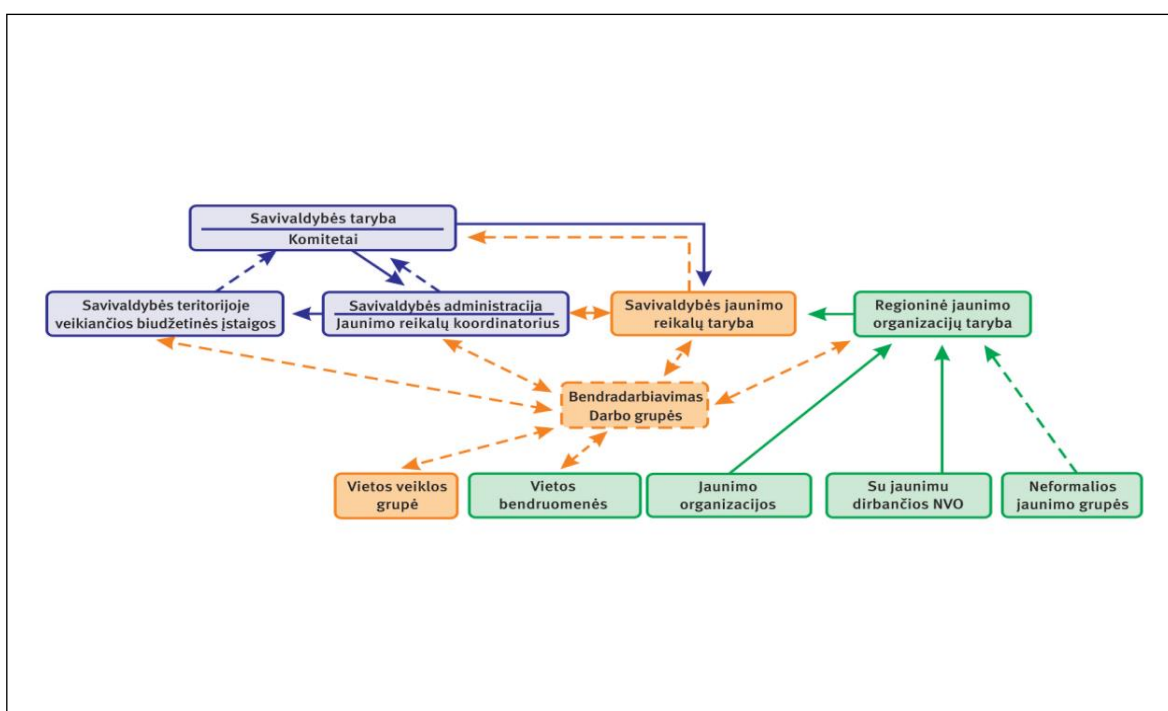
Atliktas Savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimas, Savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas, apklausta daugiau kaip 400 jaunų žmonių.

Pagal Skatinamųjų stipendijų skyrimo moksleiviams ir Akmenės rajono studentams programą paskatinti 5 aktyvūs jauni žmonės.

Lietuvos jaunimo politikos ir Europos savanorių tarnybos 20 – mečiams paminėti Akmenės rajono savivaldybė organizavo nacionalinį renginį jaunimui „Jaunimo vasaros akademija“, kuriame dalyvavo 350 jaunų žmonių iš 20 šalies savivaldybių, Latvijos Respublikos Dobelės miesto.

Esminėmis problemomis Akmenės rajono jauni žmonės įvardija naujų ir tinkamų laisvalaikio praleidimo vietų ir laisvalaikio praleidimo formų trūkumą kaimo vietovėse, saugių ir tinkamų laisvalaikio vietų, skirtų leisti laiką gamtoje, nepakankamą kiekį, ribotas galimybes įsidarbinti. Vertindami su saugumu susijusią situaciją jaunimas įvardija patyčias, nesaugumą tamsiu paros metu.

Jaunimo problemų sprendimo Akmenės rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plane numatytos prioritetinės kryptys, skirtos nustatytų problemų sprendimui ir sudarančios prielaidas jaunimo veiklos vystymui: laisvalaikio užimtumo, neformaliojo ugdymo paslaugų prieinamumo jaunimui didinimas, verslumo ugdymas, sveikos gyvensenos skatinimas ir jaunimo politikos plėtra.

4.15.KULTŪRA IR MENAS

Kultūros centrai, bibliotekos ir muziejai vykdydami tiesioginę veiklą, įgyvendina kultūros politikos tikslus ir uždavinius. Ši sritis apima ne tik institucines struktūras, bet ir pavienes gyventojų kūrybines iniciatyvas.

Kultūros įstaigos. Akmenės rajono savivaldybėje veikia Akmenės rajono savivaldybės kultūros centras ir jam pavaldūs 5 kultūros namai – Akmenės, Alkiškių, Kruopių, Papilės, Ventos bei aptarnaujami bendruomenės namai. Kultūros įstaigos savo veikla puoselėja regiono etninę kultūrą, mėgėjų, profesionalų ir kino meną, kuria menines programas, plėtoja švietėjišką (edukacinę), pramoginę veiklą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius.

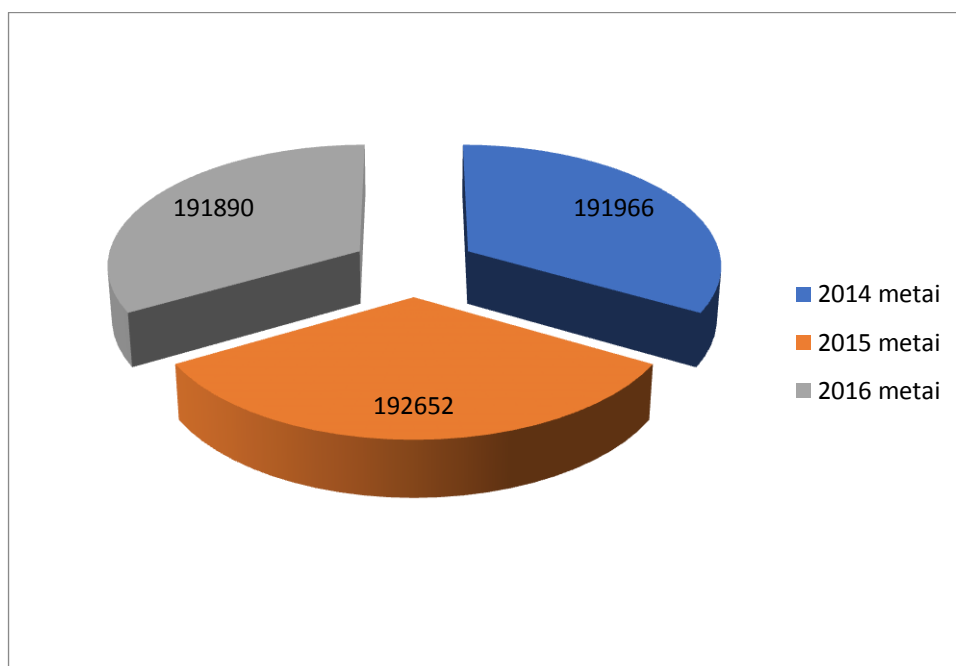
5 lentelė. Informacija apie meno kolektyvus

Akmenės rajonas	Mėgėjų meno kolektyvų skaičius 2011-2016 m.						Mėgėjų meno kolektyvuose dalyvaujančių skaičius 2011-2016 m.					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	61	57	54	56	59	68	739	712	612	656	766	769

2016 m. Akmenės rajono savivaldybės kultūros įstaigose veikė 68 mėgėjų meno kolektyvai. 2011-2016 m. laikotarpiu meno mėgėjų kolektyvų skaičius savivaldybėje kasmet mažėjo atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus mažėjimą. Tai įtakoja ir kompetentingų specialistų trūkumas kultūros įstaigose. 2016 m. pastebimas meno mėgėjų skaičiaus augimas. Tačiau, lyginant su 2009 m., buvo 12,5 proc. mažesnis. Lyginamu laikotarpiu meno kolektyvų skaičiaus mažėjimas fiksuojamas tiek šalyje (12,3 proc.), tiek apskrityje (19,6 proc.), tiek daugumoje apskrities savivaldybių (išskyrus Kelmės rajono ir Šiaulių rajono savivaldybes). Vertinant meno kolektyvų veikloje dalyvavusių asmenų skaičių, pastebimos panašios tendencijos. 2009–2013 m. laikotarpiu šių kolektyvų dalyvių skaičius savivaldybėje sumažėjo 11,2 proc., šalyje – 10,2 proc., apskrityje – 23,8 proc.

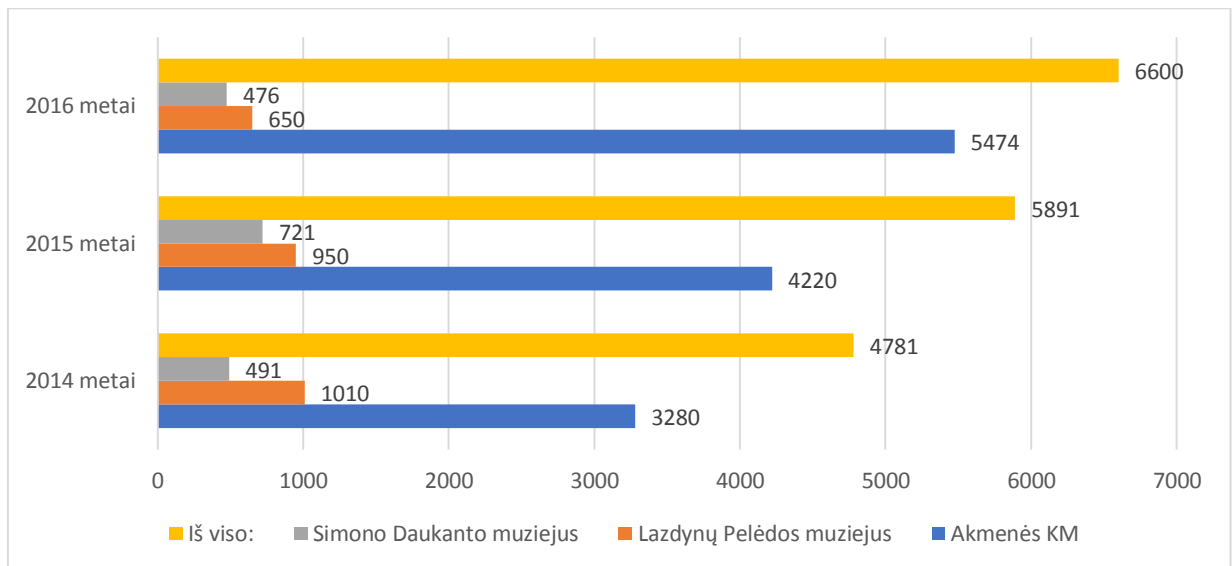
Bibliotekos. Akmenės rajono savivaldybėje veikia Akmenės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, kuri turi 13 filialų: 2 miestų filialus (Akmenės ir Ventos) ir 11 kaimų (Papilės, Agluonų, Kalniškių, Eglesių, Jučių, Kairiškių, Kivylių, Kruopių, Pakalniškių, Sablauskių, Vegerių). Kaimo filialai išdėstyti 4 seniūnijose: Kruopių seniūnijoje (Kruopių ir Pakalniškių filialai), Papilės seniūnijoje (Eglesių, Kalniškių, Kairiškių, Papilės filialai), Akmenės miesto seniūnijoje (Jučių, Agluonų filialai), Naujosios Akmenės kaimiškojoje seniūnijoje (Vegerių, Kivylių, Sablauskių filialai). Viešoji biblioteka nuosekliai formuoja kokybiškesnę fondų sudėtį, atsižvelgdama į

skaitytojų poreikius bei vartotojų skaitymo apklausos duomenis. Bibliotekų fondas pagal galimybes atnaujinamas, papildant naujais dokumentais, nurašant susidėvėjusius ir praradusius aktualumą.

17 pav. Bibliotekos dokumentų fondas

Muziejai. Akmenės rajono savivaldybėje veikia Akmenės krašto muziejus, kurio steigėjas – Akmenės rajono savivaldybė. Akmenės krašto muziejų sudaro gamtos, istorijos, geologijos, etnografijos, tautodailės ir dailės skyriai. Muziejuje eksponuojama dviejų tūkstančių įvairių fosilijų kolekcija, kaupta 30 metų. 2009 m. muziejuje atidaryta didžiausia Lietuvoje dieninių drugelių ekspozicija. Nuo 2010 m. vasaros-rudens laikotarpiu Muziejuje kasmet įgyvendinamas projektas „Drugelių namai“, kurio metu galima išvysti gyvų tropinių drugių. 2014 m. lankytojams pristatyta filatelijos ekspozicija, kurioje yra 2441 pašto ženklas. 2016 m. bendras Akmenės krašto muziejaus ir jo padalinių lankytojų skaičius sudarė 6600. Muziejaus rinkiniuose saugomi 4088 eksponatai.

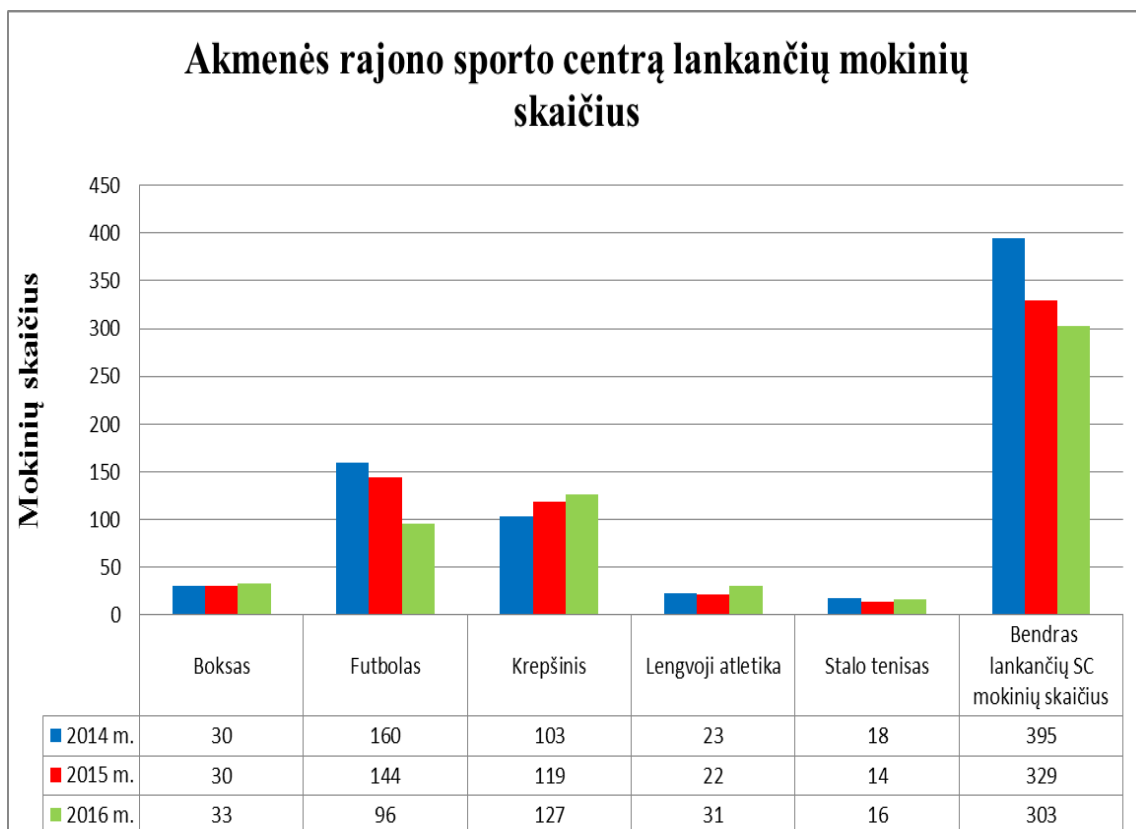
18 pav. Lankytojų skaičius muziejuose 2014-2016 m.

4.16.SPORTAS

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu numatytos savarankiškos savivaldybės funkcijos – kūno kultūros ir sporto plėtojimas. Kūno kultūra ir sportas – unikalūs šiuolaikinės visuomenės reiškiny, teigiamai veikiantis žmogaus sveikatą, ugantis fizinės ir dvasinės galias. Pagrindinė kūno kultūros ir sporto veiklos misija – ugdyti sveiką ir fiziškai aktyvią visuomenę, kuo daugiau gyventojų įtraukiant į organizuotas ir savarankiškas sporto pratybas, skatinant jų visapusišką tobulėjimą. Ugdat talentingus sportininkus, tikimasi rezultatyvaus atstovavimo savivaldybei svarbiausiuose sporto renginiuose. Tai padeda formuoti teigiamą savivaldybės įvaizdį.

Akmenės rajono savivaldybėje kūno kultūros ir sporto plėtojimo priemonės įgyvendina Akmenės rajono sporto centras, savivaldybės teritorijoje veikiantys sporto klubai, švietimo įstaigos, seniūnijos. Sporto centro tikslas – per sportą skatinti vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų saviraišką, ieškoti talentingų sportininkų, galinčių deramai atstovauti rajonui šalies ir tarptautiniuose sporto renginiuose; sudaryti sąlygas rajono gyventojams dalyvauti kūno kultūros, sveikos gyvensenos veikloje, ugdyti didelio meistriškumo sportininkus, remti sporto žaidimų komandas.

Akmenės rajono sporto centre kultivuojamos 5 sporto šakos – boksas, futbolas, krepšinis, lengvoji atletika, stalo tenisas.

19 pav. Akmenės rajono Sporto centrą lankančių mokinių skaičius 2014-2016 m.

Rajone sporto veiklą vykdo 14 sporto klubų ir VšĮ „Sporto ir laisvalaikio klubas“. Didžioji dalis subjektų veiklą vykdo Naujosios Akmenės ir Akmenės miestuose (7 ir 3 subjektai), po 2 – Ventoje ir Papilėje bei 1– Dabikinėlės kaime. Nė vieno sporto klubo ar organizacijos nėra Kruopių ir Naujosios Akmenės kaimiškoje seniūnijose. Sporto klubuose ir organizacijose kultivuojamos šachmatų, šaškių, stalo teniso, krepšinio, karate, jėgos, futbolo, automobilių, motociklų, sklandymo sporto šakos. Organizuotai ir pavieniai užsiiminėjančiųjų aktyvia fizine veikla (aerobika, funkcinės treniruotės, ėjimas su šiaurietiškomis lazdomis, pratimai lauko treniruoklių aikštelėse) skaičius vis didėja, populiarėja važiavimas dviračiais.

5. VIDAUS APLINKOS ANALIZĖ

5.1. TEISINĖ BAZĖ. ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Akmenės rajono savivaldybė savo veiklą organizuoja vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir vidaus dokumentais: Akmenės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu, Akmenės rajono savivaldybės administracijos nuostatais ir kitais savivaldos institucijų veiklą reglamentuojančiais dokumentais.

Akmenės rajono savivaldybės atstovaujamoji institucija yra taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, vykdomoji institucija – administracijos direktorius,

administracijos direktoriaus pavaduotojas, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas. Šios Savivaldybės institucijos yra atsakingos už savivaldos teisės įgyvendinimą.

Savivaldybės funkcijos pagal veiklos pobūdį skirstomos į vietos valdžios, viešojo administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo. Vietos valdžios funkcijas įstatymų nustatyta tvarka atlieka Savivaldybės taryba ir meras. Savivaldybės taryba susideda iš įstatymų nustatyta tvarka demokratiškai išrinktų Savivaldybės bendruomenės atstovų – 25 Savivaldybės tarybos narių. 2015 m. balandžio 17 d. sprendimu Nr. T-77 sudaryti 5 Akmenės rajono savivaldybės tarybos komitetai: Biudžeto, finansų ir vietos ūkio komitetas; Aplinkosaugos ir kaimo plėtros komitetas; Sveikatos ir socialinės apsaugos komitetas; Švietimo, kultūros ir sporto komitetas; Kontrolės komitetas.

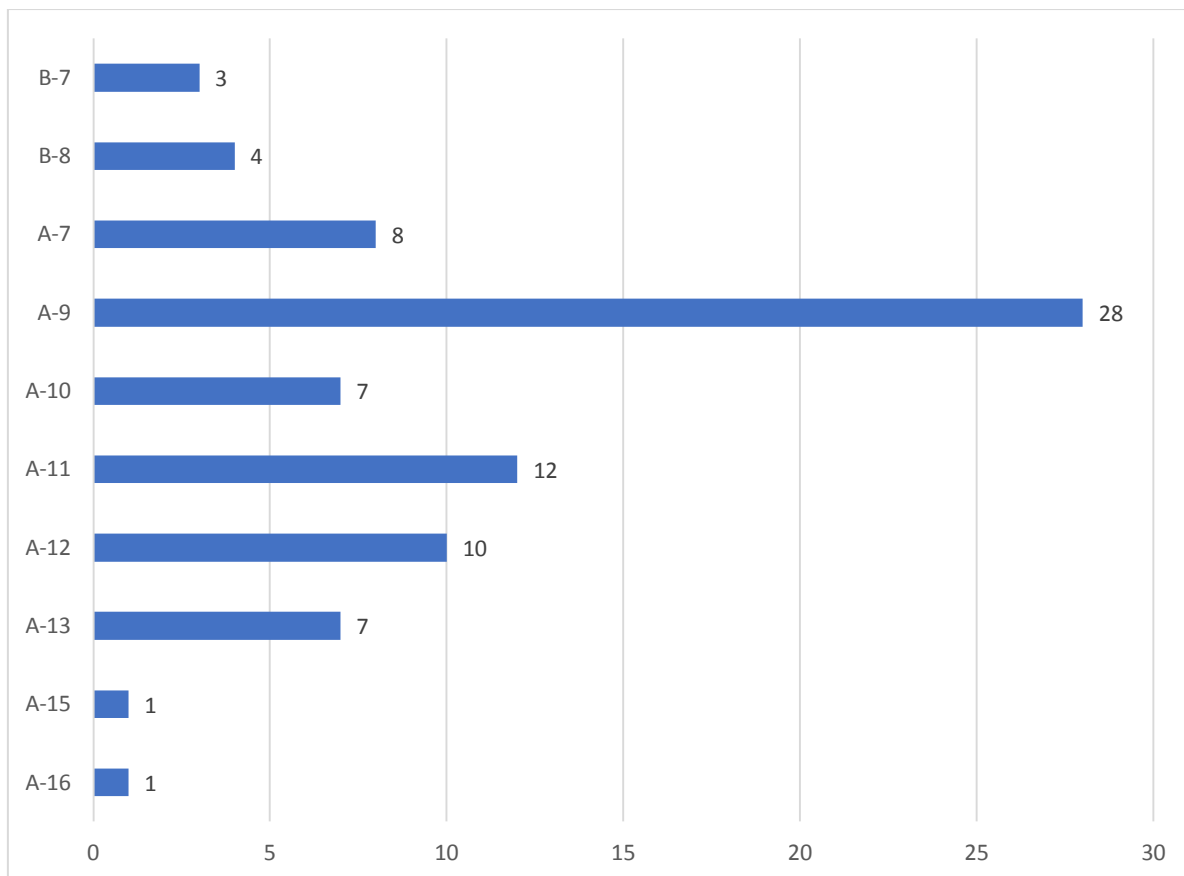
Savivaldybės taryba 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-105(E) patvirtino Akmenės rajono savivaldybės administracijos struktūrą. Administraciją šiuo sprendimu sudaro: Administracijos direktorius, Administracijos direktoriaus pavaduotojas, Bendrasis, Būhalterinės apskaitos, Centralizuotas savivaldybės vidaus audito, Civilinės metrikacijos, Finansų ir biudžeto valdymo, Informacinių technologijų, Juridinis, Socialinės paramos, Statybos, Strateginio planavimo ir investicijų, Švietimo, kultūros ir sporto, Teritorijų planavimo, architektūros ir paveldosaugos, Vaiko teisių apsaugos, Viešųjų pirkimų, Vietinio ūkio ir turto valdymo, Žemės ūkio ir kaimo plėtros, Viešosios tvarkos skyriai, Savivaldybės gydytojas, viešųjų ryšių vyriausiasis specialistas ir Akmenės, Kruopių, Naujosios Akmenės kaimiškoji, Naujosios Akmenės miesto, Papilės ir Ventos seniūnijos.

Savivaldybės tarybos 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-106(E) vykdomosios institucijos įgaliojimai suteikti Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigybei.

Akmenės rajono savivaldybės taryba 2013 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. T-240 yra nustačiusi didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, skaičių – 171. Iki šios datos galiojusių 2011 m. rugsėjo 28 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-212 buvo patvirtintas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 169.

2016 m. pradžioje įsteigtų pareigybių skaičius Savivaldybės administracijoje - 170, dirbo 163 tarnautojai (su seniūnijomis), iš jų 70 valstybės tarnautojų, 2 pareigybės laisvos, A kategoriją turi 65 valstybės tarnautojas. 2016 m. pradžioje Savivaldybės administracijoje dirbo 91 darbuotojas, dirbantys pagal darbo sutartis ir gaunantys darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto lėšų.

Informacija apie valstybės tarnautojų (įskaitant įstaigų vadovus) pareigybių pasiskirstymą atsižvelgiant į jų kategorijas. Karjeros valstybės tarnautojams 2016 m. pradžioje suteiktos (esančios) kvalifikacinės klasės: I kv. klasė – 5; II kv. klasė – 28; III kv. klasė – 22; kv. klasė nesuteikta – 14.

20 pav. Valstybės tarnautojų pareigybių pasiskirstymas pagal kategorijas Akmenės rajono savivaldybės administracijoje 2016 m. pradžioje

5.2. PLANAVIMO SISTEMA

Savivaldybės veiklos planavimas pagal veiklos rezultatų pasiekimo trukmę yra suskirstytas į tris kategorijas: ilgos trukmės (5 metų) – Akmenės rajono savivaldybės strateginis plėtros planas; vidutinės trukmės (3 metų) – Akmenės rajono savivaldybės strateginis veiklos planas; trumpojo laikotarpio (1 metų) – savivaldybės biudžetas.

Akmenės rajono savivaldybės 2016–2021 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 29 d. sprendimu Nr. T-277. Akmenės rajono savivaldybės strateginiame plane išskirti 5 prioritetai: Konkurencingo verslo skatinimas ir kaimo plėtra; Visuomenės socialinės gerovės kūrimas; Darni infrastruktūros ir teritorijų plėtra; Efektyvus viešasis valdymas; Klasterinės vietinės ekonomikos tvari plėtra.

Vadovaudamasi Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijomis bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo Šiaulių apskrityje 2015 m. kovo 18 d. reikalavimą Nr. 4-22 „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 10³ straipsnio 5 dalies ir 16 straipsnio 2 dalies 41 punkto įgyvendinimo“, buvo parengtas Strateginio planavimo Akmenės rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos aprašas, kuris patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės

tarybos 2015 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-98(E). Apraše pateikiami strateginio planavimo Savivaldybėje principai, Savivaldybės strateginio planavimo dokumentų sistema, strateginio planavimo dokumentų struktūra, šių dokumentų rengimo ir įgyvendinimo procesai, taip pat Savivaldybės bendruomenės įtraukimo į strateginio planavimo procesą būdai.

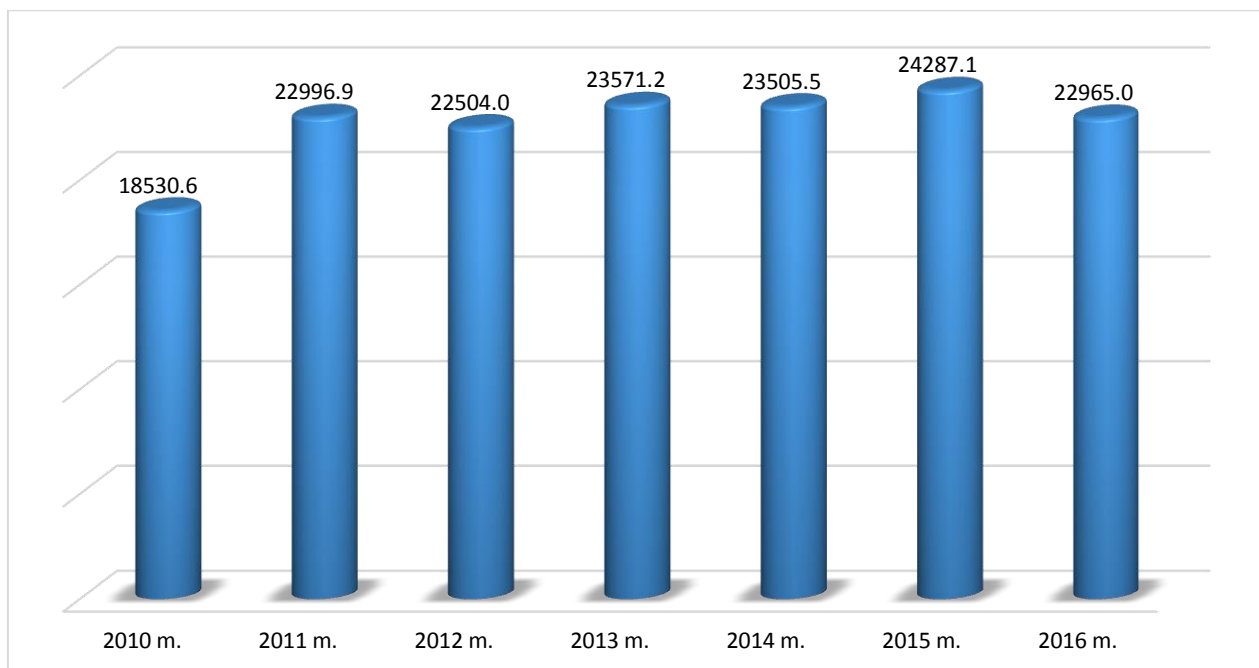
2015 m. buvo patvirtintas Šiaulių regiono 2014–2020 metų plėtros plano pakeitimo projektas. Atsižvelgiant į pakeistą Regionų plėtros planų rengimo metodiką, buvo pakeistos plano dalys „Priemonių planas“ ir „Plano įgyvendinimo stebėseną“. Į priemonių planą įtraukti 23 Savivaldybės projektai, kurių vertė 10.970,9 tūkst. Eur. ES paramos lėšomis bus tvarkomi vietinės reikšmės keliai, diegiamos eismo saugos priemonės, plėtojama komunalinių atliekų infrastruktūra, renovuojamos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemos, modernizuojama viešoji infrastruktūra, didinamas savivaldybių socialinio būsto fondas, tobulinama šveitimo infrastruktūra, sprendžiamos sveikatos priežiūros problemos, tvarkomi kultūros paveldo objektai, numatyta atnaujinti kaimo gyvenamąsias vietas ir pan.

2015 m. buvo rengiama Šiaulių regiono integruota teritorijų vystymo programa (toliau – ITV programa). Atsakingas už ITV programos rengimą – Regioninės plėtros departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių apskrities skyrius. ITV programa parengta 2014-2020 metų ES finansiniam laikotarpiui, atsižvelgiant į Veiksmų programas, Nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstitucinį veiklos planą, kitus Lietuvos Respublikos Vyriausybės bei atskirų ministerijų tvirtinamus planavimo dokumentus, Savivaldybės 2016-2021 m. strateginį plėtros planą.

Šiaulių regiono ITV programa įgyvendinama šiose Šiaulių regiono tikslinės teritorijose: Pakruojo mieste, Kuršėnų mieste, Naujosios Akmenės mieste, Joniškio mieste, Kelmės mieste bei su Šiaulių regiono tikslinėmis teritorijomis susietose teritorijose: Akmenės rajone - Gaučių, Menčių kaimuose, Ventos mieste ir S/B „Stipirkiai“; Kelmės rajone - Tytuvėnų mieste.

5.3.FINANSINIAI IŠTEKLIAI

Akmenės rajono savivaldybės taryba patvirtino 2016 m. biudžetą – 22 965,0 tūkst. Eur, kuris paskirstytas asignavimų valdytojams veiklos programų (Švietimo, kultūros, jaunimo reikalų ir sporto paslaugų teikimo; Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos; Investicijų; Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo; Infrastruktūros priežiūros ir plėtros ir Verslo rėmimo, aplinkos apsaugos ir žemės ūkio plėtros) vykdymui.

21 pav. Akmenės raj. savivaldybės 2010-2016 m. pradžioje patvirtinto biudžeto apimtys dinamika, tūkst. Eur

5.4.TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Savivaldybės vardu nuolat susirašinėta, keistasi delegacijomis su užsienio miestų ir rajonų savivaldybėmis, su kuriomis Akmenės rajonas pasirašęs bendradarbiavimo sutartis: Dobelės, Aucės (Latvijos Respublika), Konino (Lenkijos Respublika), Bochołto (Vokietijos Federacinė Respublika), Briansko (Rusijos Federacija), Rečicos (Baltarusija), Rustavi (Gruzija). Plėtoti ryšiai su Islandijos Olfu savivaldybe: pasirašytas ketinimų protokolai dėl partneriško bendradarbiavimo.

2016 m. suorganizuota keliolika tarptautinių oficialių susitikimų, į kuriuos atvyko arba į kuriuos išvyko oficialūs asmenys iš Savivaldybės ir užsienio šalių partnerių. Kituose tarptautiniuose susitikimuose keistasi muzikantų, tautodailininkų, jaunimo grupių vizitais. Daug dėmesio skirta karo ir suirutės kamuojamai Ukrainai: surengta susitikimų su šios šalies atstovais Akmenės krašte ir Ukrainoje, teikta humanitarinė pagalba.

6. SSGG ANALIZĖ

6.1.STIPRYBĖS

- Plėtojama strateginio valdymo sistema – rengiami ir atnaujinami strateginiai planai.
- Diegiamas elektroninės demokratijos paslaugų spektras.
- Parengti/rengiami svarbiausių inžinerinių, energetinių sektorių specialieji planai: centralizuoto vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, šilumos ūkio.

- Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos integravimas į regioninę atliekų tvarkymo sistemą, sudarysiančią sąlygas atliekų rūšiavimui ir perdirbimui.
- Numatoma/vykdoma įstaigų reorganizacija, atsižvelgiant į kintančius ugdymo poreikius.
- Santykinai mažas Savivaldybės gyventojų (vaikų ir suaugusiųjų) sergamumas.
- Mažėjantis pagalba į namus ir socialinę globą namuose gaunančių asmenų skaičius.
- Patraukli rajono gamtinė aplinka ir kultūros vertybių gausa, sudaranti prielaidas turizmo plėtrai rajone.
- Nuosekliai vykdoma švietimo plėtra, plati švietimo paslaugų įvairovė.

6.2.SILPNYBĖS

- Nors ir plėtojama strateginio planavimo ir valdymo sistema, vis dar nepakankamai orientuojamasi į rezultatus.
- Ribotos Savivaldybės investicinės galimybės projektams bendrafinansuoti ir riboti žmogiškieji ištekliai juos įgyvendinti.
- Blogėjanti demografinė situacija: mažėjantis gyventojų skaičius, neigiama natūrali gyventojų kaita, auganti migracija, senstanti visuomenė.
- Nepatenkinama vietinės reikšmės kelių dangos būklė: didelė dalis kelių, kuriose neįrengta asfalto danga, prasta dalies kelių dangos būklė.
- Mažėjantis rajono autobuso parko autobusais pervežamų keleivių skaičius ir vidutiniškai vienam gyventojui tenkantis kelionių autobusu skaičius.
- Fiziškai nusidėvėjusi inžinerinė, energetinė infrastruktūra ir jos trūkumas (vandens tiekimo, buitinių ir paviršinių nuotekų tvarkymo), nepakankama gyvenamųjų namų renovacija.
- Mažėjantis mokinių skaičius, lemiantis mokyklų ir mokytojų mažėjimą.
- Augantis socialinių paslaugų poreikis, dalies socialinių paslaugų trūkumas.
- Didelis iš stacionarių taršos šaltinių į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis.
- Prasta dalies kultūros įstaigų pastatų būklė, trūksta lėšų materialinės bazės atnaujinimui.

6.3.GALIMYBĖS

- Investicijų projektų įgyvendinimas, panaudojant ES, kitas tarptautines finansinės paramos lėšas ir pritraukiant privatų kapitalą.
- Inžinerinio ir energetinio sektorių nuolatinis plėtros planavimas, infrastruktūros atnaujinimas ir efektyvus eksploatavimas.
- Modernios, racionalios ir efektyvios švietimo sistemos kūrimas.
- Gyventojų švietimas sveikatingumo klausimais ir prevencinių programų įgyvendinimas, skatinant sveikatingumo rodiklių gerėjimą.

- Nevyriausybinų organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra, jų projektų ir programų finansavimas.
- Kultūros vertybių ir gamtinių objektų panaudojimas skatinant atvykstamojo ir vietinio turizmo plėtrą.
- Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros skatinimas, gyventojų verslumo ugdymas.
- Transporto tinklo plėtra, kelių būklės gerinimas, eismo saugumo didinimas.
- Švietimo, sveikatos, sporto ir kultūros įstaigų pastatų ir materialinės bazės atnaujinimas.

6.4.GRĖSMĖS

- Esant neigiamai natūraliai gyventojui kaitai ir migracijos saldo išlieka grėsmė, kad rajone gyventojų skaičius ir toliau mažės.
- Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros poreikio ir išlaidų augimas dėl senstančios visuomenės ir sudėtingos ekonominės situacijos.
- Švietimo sistemos išteklių efektyvaus panaudojimo mažėjimas dėl mažėjančio mokinių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose.
- Dėl nepakankamų investicijų blogėjanti rajono transporto ir inžinerinės infrastruktūros būklė.
- Pasyvus gyventojų požiūris į sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.
- Kultūros paveldo objektų sunykimas dėl nepakankamo finansavimo ir panaudojimo visuomenės poreikiams.
- Sumažėjusi gyventojų perkamoji galia, energetinių išteklių kainų augimas.

7. STRATEGINIAI TIKSLAI, VERTINIMO KRITERIJAI

1 Strateginis tikslas. Užtikrinti gyventojų socialinę gerovę ir gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas ir prieinamas švietimo, socialines ir sveikatos paslaugas bei sukurti palankią aplinką (sąlygas) jauno žmogaus visapusiškam ugdymui ir saviraiškai	
Kodas	Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:
01	Švietimo, kultūros, jaunimo reikalų ir sporto paslaugų teikimo programa (1 priedas).
02	Socialinės apsaugos plėtojimo, skurdo bei socialinės atskirties mažinimo ir sveikatos programa (2 priedas).
Efekto vertinimo kriterijai	Mokinių, įgijusių pradinį / pagrindinį / vidurinį išsilavinimą dalis, nuo baigusią atitinkamą programą mokinių skaičiaus, (proc.)
	Kultūros įstaigų teikiamų paslaugų gavėjų dalis tarp visų gyventojų, (proc.);
	Organizuotai sportuojančių gyventojų dalis tarp visų gyventojų, (proc.)
	Socialinėms paslaugoms / socialinei paramai skiriamų lėšų suma, tenkanti vienam Akmenės rajono gyventojui, (Eur).
2 Strateginis tikslas. Didinti Savivaldybės valdymo efektyvumą, skatinti aktyvią bendruomenės veiklą	
Kodas	Įgyvendinant šį strateginį tikslą, vykdomos programos:

04	Savivaldybės valdymo ir pagrindinių funkcijų vykdymo programa (4 priedas)
Efekto vertinimo kriterijai	Prašymų, į kuriuos atsakymai fiziniams asmenims pateikti per įstatymais nustatytus terminus dalis, nuo visų gautų prašymų (proc.).
3 Strateginis tikslas. <i>Modernizuoti ir plėsti viešąją infrastruktūrą, sudaryti sąlygas verslo ir žemės ūkio plėtrai</i>	
03	Investicijų programa (3 priedas)
05	Infrastruktūros priežiūros ir plėtros programa (5 priedas)
06	Verslo rėmimo, aplinkos apsaugos ir žemės ūkio plėtros programa (6 priedas)
Efekto vertinimo kriterijai	Materialinių investicijų apimtys tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, (Eur).
	Veikiančių SVV dalis, nuo visų veikiančių ūkio subjektų (proc.).
	Bendrosios žemės ūkio produkcijos vertė (tūkst. Eur).

2017 - 2019 m. programų lėšų poreikis (asignavimai) ir numatomi finansavimo šaltiniai, Eur

Eurais						
Ekonominės klasifikacijos grupės	Asignavimai 2016 m.	Paraiška biudžetiniams 2017-iesiems m.			2018-ųjų m. asignavimų poreikis	2019-ųjų m. asignavimų poreikis
		Bazinis biudžetas	Pakeitimas / Naujas	Patvirtinta taryboje iš viso		
1. Iš viso asignavimų	32 460 500	32 460 500	- 622 560	31 837 940	37 235 106	50 842 236
1.1. Išlaidoms:	25 154 100	25 154 100	809 040	25 963 140	28 985 846	29 093 276
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	8 823 600	8 823 600	628 290	9 451 890		
1.2. Turtui įsigyti	7 306 400	7 306 400	- 1 431 600	5 874 800	8 249 260	21 748 960
2. Finansavimo šaltiniai:	32 460 500	32 460 500	- 607 603	31 852 897	37 235 106	50 842 236
2.1. Savivaldybės biudžetas:	25 615 300	25 615 300	- 214 100	25 401 200	31 279 106	43 933 846
2.1.1. Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija	12 535 800	12 535 800	- 402 000	11 451 900	13 653 280	16 645 740
iš jos:			-			
2.1.1.1. valstybės deleguotoms funkcijom vykdyti (SB (deleg))	1 469 700	1 469 700	84 800	1 554 500	1 641 480	1 660 300
2.1.1.2. mokinio krepšelio lėšos (MK)	4 648 000	4 648 000	72 800	4 720 800	5 223 100	5 392 740
2.1.1.3. kitos spec. dotacijos- kitoms savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti (SB (KSD))	394 200	394 200	7 300	401 500	375 750	366 650
2.1.1.4. valstybės investicijų programa (VIP)	747 000	747 000	- 367 000	380 000	1 196 100	4 182 300
2.1.1.5. lėšos pagal vyriausybės nutarimus (SB (VN))			178 100	178 100	-	-
2.1.1.6. bendrosios dotacijos kompensacija (BDK)	4 595 000	4 595 000	- 378 000	4 217 000	4 769 850	4 726 750
2.1.1.7. nepanaudota bendrosios dotacijos kompensacija (NBDK)			-			
2.1.1.8. Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos (KPPP)	681 900	681 900		-	447 000	317 000
2.1.2. Savivaldybės biudžeto lėšos kitoms reikmėms atlikti (SB (KR))	9 590 100	9 590 100	- 119 100	9 471 000	12 188 726	19 036 206
2.1.3. Skolintos lėšos (SL)	121 100	121 100	- 101 100	20 000	49 000	804 500
2.1.4. Biudžetinių įstaigų pajamos (BIP)	657 100	657 100	7 100	664 200	701 900	738 100
2.1.5. Aplinkos apsaugos remimo specialioji programa (sveikatos apsaugos priemonės) (SB (AA))	556 700	556 700	- 84 700	472 000	824 200	594 300
2.1.6. Europos Sąjungos lėšos (SB (ES))			594 900	594 900	2 324 300	5 894 600
2.1.7. Laisvi biudžeto likučiai AL (LBL)	2 154 500	2 154 500	572 700	2 727 200	1 537 700	220 400
2.1.7.1. laisvi biudžeto lėšų likučiai (AL(LBL))	2 154 500	2 154 500	121 600	2 276 100	1 537 700	220 400
2.1.7.2. biudžetinių įstaigų pajamų likučiai (AL (BIPL))			127 000	127 000	-	-
2.1.7.3. aplinkos apsaugos specialiosios programos laisvi likučiai (AL (AA))			324 100	324 100	-	-
2.2. Kiti šaltiniai:	6 845 200	6 845 200	- 393 503	6 451 697	5 956 000	6 908 390
2.2.1. Valstybės biudžeto lėšos (VB)	5 029 000	5 029 000	95 897	5 124 897	4 942 400	4 958 990
2.2.2. Europos Sąjungos lėšos (ES)	1 816 200	1 816 200	- 905 100	911 100	850 700	1 445 600
2.2.3. Išteklių fondo lėšos (IF)			-			
2.2.4. Kitos lėšos (KT)			415 700	415 700	162 900	503 800

Pastaba. 2017 - 2019 m. lėšų poreikis (asignavimai) ir numatomi finansavimo šaltiniai išdėstyti pagal 1-6 programas (žiūrėti priedus).